

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **ekobiznes**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet w
Białymstoku, ul. Świerkowa 20B 15-328 Białystok**

Data przeprowadzenia wizytacji: **10-11.05. 2022**

Warszawa, 2022

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	6
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	7
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	8
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	8
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	10
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	17
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	21
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	24
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	27
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	29
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	31
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	34
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	35
5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	40
6. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Jerzy Błoszyk - członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Jacek Bielecki – ekspert PKA
2. dr Ewa Kulińska – Sadłocha – członek PKA
3. Ewa Staruch – ekspert ds. studenckich
4. Mateusz Prucnal – ekspert ds. pracodawców
5. dr Anna Sikora – sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku ekobiznes, prowadzonym w Uniwersytecie w Białymstoku została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac przyjętego przez Prezydium PKA na rok akademicki 2021/2022.

Kierunek ekobiznes nie był oceniany przez Polską Komisję Akredytacyjną, a zatem bieżąca ocena programowa jest przeprowadzana po raz pierwszy.

Aktualne postępowanie oceniające zostało przeprowadzone zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej prowadzonej zdalnie przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Przed rozpoczęciem zdalnej wizytacji dokonano podziału obowiązków pomiędzy ekspertami biorącymi udział w pracach zespołu oceniającego. Ponadto w porozumieniu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni ustalono szczegółowy harmonogram przebiegu wizytacji wraz z uwzględnieniem kluczowych spotkań z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Zgodnie z procedurą postępowania oceniającego przed wizytacją zespół oceniający dokonał analizy danych i informacji zawartych w raporcie samooceny i załącznikach do raportu przedłożonych przez Władze Uczelni oraz opracował raport wstępny. W zakresie wyznaczonej odpowiedzialności za przydzielone kryteria członkowie zespołu oceniającego wypełnili karty spełnienia standardów jakości kształcenia, które stanowiły podstawę do przygotowania wykazu pytań i wątpliwości wymagających dodatkowego wyjaśnienia jeszcze przed wizytacją.

Wizytację poprzedzono wewnętrznym spotkaniem zespołu oceniającego, które posłużyło wymianie wstępnych refleksji po lekturze raportu samooceny, w tym na temat ocenianego kierunku studiów. Zespół zapoznał się z załączonymi dokumentami do raportu samooceny oraz dodatkowymi informacjami przesłanymi przez Uczelnię przed wizytacją. Podczas spotkania omówiono kryteria oceny, raport wstępny zespołu oceniającego oraz formułowano dalsze pytania i wątpliwości w odniesieniu do spełnienia standardów jakości kształcenia. Ponadto dokonano ostatecznego potwierdzenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji, w tym spotkań oraz podziału odpowiedzialności pomiędzy członkami zespołu oceniającego w trakcie wizytacji. Przed wizytacją zespół oceniający dokonał wyboru prac dyplomowych i prac etapowych, wybrał zajęcia do hospitacji

oraz ustalił wymogi związane z udokumentowaniem infrastruktury wykorzystywanej w procesie kształcenia, w tym obiektów bazy dydaktycznej Uczelni i biblioteki.

W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z Władzami Uczelni, osobami odpowiedzialnymi za realizację procesu kształcenia na wizytowanym kierunku, w tym z autorami raportu samooceny, Samorządem Studenckim, z reprezentacją studentów oraz nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, z osobami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, wsparcie osób z niepełnosprawnościami oraz politykę jakości kształcenia.

Przeprowadzono hospitację zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku oraz dokonano przeglądu udostępnionej przez Uczelnię dokumentacji dotyczącej m.in.: realizacji procesu kształcenia, w tym prac dyplomowych i etapowych, umiędzynarodowienia, funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz systemu wsparcia studentów w procesie kształcenia i osiągania efektów uczenia się.

Wymiana informacji pomiędzy członkami zespołu oceniającego odbywała się na bieżąco podczas spotkań zaplanowanych zgodnie z harmonogram wizytacji. Spotkania te posłużyły ekspertom do systematycznego podsumowywania oceny spełnienia kryteriów wyznaczonych w ramach przydzielonej odpowiedzialności. Przed zakończeniem wizytacji odbyło się spotkanie podsumowujące zespołu oceniającego, podczas którego potwierdzono pozyskanie wszystkich niezbędnych informacji w celu zapewnienia kompleksowej oceny wszystkich kryteriów oraz omówiono pierwsze spostrzeżenia, o których poinformowano Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

W wyniku ścisłej współpracy członków zespołu oceniającego, a w szczególności sekretarza zespołu oceniającego z koordynatorem wizytacji, wyznaczonym z ramienia Uczelni, na bieżąco prowadzono koordynację działań wspierających sprawny i zgodny z harmonogramem przebieg wizytacji

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	ekobiznes	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki biologiczne – 101 ECTS – 55% ekonomia i finanse – 31 ECTS - 17% językoznawstwo – 12 ECTS – 7% nauki o zarządzaniu i jakości – 11 ECTS – 6% nauki o Ziemi i środowisku – 11 ECTS – 6% nauki chemiczne – 8 ECTS – 4% matematyka – 6 ECTS – 3% informatyka – 2 ECTS – 1% nauki prawne – 2 ECTS – 1%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów – 184 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	120 godzin – 2 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	-	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	58	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	2130	-

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	97,1	-
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	101	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	65	-

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione

Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku ekobiznes mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunku został przyporządkowany – nauki biologiczne oraz ekonomia i finanse, i są zgodne z prowadzoną na uczelni działalnością naukową. Zgodnie z programem studiów, procentowy udział dyscypliny wiodącej jaką są nauki biologiczne wynosi 55% (101 pkt ECTS). Duży udział w programie studiów kierunku ekobiznes takich dyscyplin jak: ekonomia i finanse (17%, 31 pkt. ECTS), nauki o zarządzaniu i jakości czy nauki o Ziemi i środowisku (po 6% i 11 pkt. ECTS) pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się na interdyscyplinarnym profilu kształcenia oraz realizację misji Wydziału i Uniwersytetu, jaką jest promowanie absolwentów dostosowane do potrzeb rynku pracy i wymogów gospodarki opartej na wiedzy. Kierunek został także przypisany do nauk prawnych, informatyki, nauk chemicznych i językoznawstwa, ale udział tych dyscyplin w koncepcji kształcenia (1-4%) nie jest na tyle istotny, aby takie przypisanie było uzasadnione. Rekomenduje się przypisanie kierunku jedynie do tych dyscyplin naukowych, których udział w koncepcji kształcenia jest największy.

Zgodnie z zakładaną sylwetką absolwenta istotą kształcenia jest interdyscyplinarne ujmowanie problemów powstających na styku gospodarki i środowiska przyrodniczego, włączenie problemów ekologicznych w funkcjonowanie mechanizmów rynkowych i podmiotów gospodarczych oraz uwzględniania problemów środowiskowych w zarządzaniu i podejmowaniu decyzji na poziomie mikro i makroekonomicznym. To wszystko pozwala na zrozumienie przez absolwenta procesu gospodarowania z uwzględnieniem jego ekonomicznych podstaw, w tym w szczególności racjonalnego wykorzystania odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii oraz zrozumienie możliwości eksploatowanego środowiska przez człowieka. Należy uznać, że koncepcja i cele kształcenia pozostają w zgodzie z misją i strategią Uczelni.

Główną zasadą obowiązującą w jednostce przy konstrukcji programów studiów jest powiązanie z działalnością naukową jednostki. Badania naukowe realizowane przez pracowników badawczo-dydaktycznych, którzy prowadzą zajęcia na kierunku ekobiznes są reprezentowane zarówno w dyscyplinie nauki biologiczne jak i dyscyplinie ekonomii i finansów. Nurty badawcze w zakresie nauk biologicznych dotyczą problemów powstających na styku nauki, gospodarki człowieka i środowiska przyrodniczego, wpisując się w problematykę kształcenia na kierunku ekobiznes. Badania z zakresu ekonomii i finansów nawiązują do różnych aspektów wynikających z jednej strony ze zróżnicowanych potrzeb społecznych, z drugiej zaś ze specyfiki, w tym przyrodniczej, regionu. W ogólnym aspekcie badania koncentrują się na prawidłowościach i zależnościach występujących w gospodarce o zdecentralizowanych procedurach optymalizacyjno-regulacyjnych, obejmując takie zagadnienia jak:

ekonomika przedsiębiorstwa i finanse przedsiębiorstw, procesy zarządzania w przedsiębiorstwie, transfer innowacji, konkurencyjność przedsiębiorstw. Koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy i zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Cechą charakteryzującą program kierunku ekobiznes jest jego interdyscyplinarność. Założono, że program kształcenia umożliwia zdobycie zaawansowanej wiedzy z zakresu nauk biologicznych, ekonomii i finansów oraz nauk o zarządzaniu i jakości, podczas realizacji zajęć kierunkowych i obowiązkowych. Uzupełniają je zajęcia do wyboru. W przygotowaniu programu wykorzystano doświadczenie pracowników ówczesnego Wydziału Biologiczno-Chemicznego oraz Wydziału Ekonomii i Zarządzania, którzy wcześniej uczestniczyli w konstruowaniu programów studiów takich kierunków jak biologia, ochrona środowiska czy ekonomia oraz posiadali doświadczenia dydaktyczne w prowadzeniu zajęć w ramach programu Erasmus+.

Efekty uczenia się na kierunku ekobiznes są odpowiednie dla poziomu 6 PRK. W toku studiów student realizuje 9 efektów uczenia się w zakresie wiedzy, 11 efektów w zakresie umiejętności oraz 7 efektów w zakresie kompetencji społecznych. Zakładane efekty uczenia się umożliwiają komunikację na poziomie B2. Do kluczowych efektów uczenia się można zaliczyć posiadanie zaawansowanej wiedzy dotyczącej jedności i różnorodności organizmów oraz procesów kształtujących populację, ekosystemy i biocenozy (KA6_WG1-2) oraz najważniejszych kategorii ekonomii i finansów, teorii mikro- i makroekonomii i zasad funkcjonowania rynku w danym systemie ekonomicznym (KA6_WG5). Interdyscyplinarny tok kształcenia powinien wyposażyć absolwenta w wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne do działalności gospodarczej w oparciu założenia "zielonej gospodarki" lub podjęcia pracy w podmiotach i organizacjach funkcjonujących w sektorach gospodarki ukierunkowanych na rozwiązania proekologiczne. Jednak w rzeczywistości konstrukcja efektów uczenia pozostawia wiele do życzenia. W zestawie efektów uczenia się widoczny jest podział efektów na te z zakresu nauk biologicznych i te z zakresu nauk ekonomicznych. Efekty uczenia się zdefiniowano zbyt ogólnie i nie sprecyzowano ich specyficzności względem kierunku ekobiznes. Efekty uczenia się nie są więc zgodne z koncepcją kształcenia na kierunku ekobiznes i nie wskazują na specyfikę kierunku.

W związku z powyższym nie można uznać, iż wszystkie efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia i sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku studiów są zgodne z misją, strategią i polityką jakości Uniwersytetu w Białymstoku. Kierunek ekobiznes przyporządkowany jest głównie do dyscypliny nauki biologiczne jako dyscypliny wiodącej oraz dyscypliny ekonomia i finanse, co świadczy o jego interdyscyplinarnej specyfice. Przypisanie kierunku do nauk prawnych, informatyki, nauk chemicznych i językoznawstwa nie jest uzasadnione. Kształcenie na kierunku ekobiznes jest powiązane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach nauki biologiczne oraz ekonomia i finanse. Kierunkowe efekty uczenia się oraz efekty uczenia się zakładane dla poszczególnych zajęć są zgodne profilem ogólnoakademickim i uwzględniają m.in. kompetencje badawcze absolwentów oraz umiejętność komunikowania się w języku obcym na odpowiednim poziomie biegłości.

Jednak szereg wymienionych poniżej nieprawidłowości przyczynia się do obniżenia oceny kryterium nr 1:

1. Zaproponowana w oparciu o koncepcję i cele kształcenia, sylwetka absolwenta w sposób niewystarczający różnicuje zdobywaną przez nich wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, a także możliwości ich dalszego rozwoju zawodowego.
2. Kierunkowe efekty uczenia się oraz efekty uczenia się zakładane dla poszczególnych zajęć są zgodne profilem ogólnoakademickim, ale poziom wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych jest niewystarczający w odniesieniu do zakładanego w koncepcji i celach kształcenia oraz wymaganego w opisie charakterystyk na 6 poziomie PRK. Poziom wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zdefiniowany w efektach uczenia się dla kierunku jest niezgodny z charakterystyką drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na 6 poziomie PRK. Kierunkowe efekty uczenia się zostały sformułowane na wysokim poziomie ogólności, co znajduje odzwierciedlenie w efektach uczenia się dla zajęć i większości nie są możliwe do osiągnięcia w wyniku realizacji programu studiów.
3. Większość zakładanych efektów uczenia się nie jest specyficzna dla kierunku ekobiznes i w bardzo ograniczonym zakresie uwzględnia jego charakterystykę i najnowsze osiągnięcia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Zaleca się wypracować szczegółowy opis sylwetki absolwenta studiów I stopnia z wyraźnym wskazaniem specyfiki kierunku, a także opracować efekty uczenia się specyficzne dla kierunku ekobiznes w sposób spójny z efektami określonymi dla profilu ogólnoakademickiego, a także dostosowane do 6 poziomu kształcenia PRK.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Aktualnie na kierunku ekobiznes studia pierwszego stopnia realizowane są trzy programy studiów:

1. program studiów obowiązujący studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2021/2022, wprowadzony Uchwałą nr 2832 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 24 lutego 2021 r.,
2. program studiów obowiązujący studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2020/2021, wprowadzony Uchwałą nr 2647 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 lutego 2020 r.
3. program studiów obowiązujący studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2019/2020, wprowadzony Uchwałą nr 2362 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 marca 2019 r.

Program studiów na kierunku ekobiznes przechodził więc od swego powstania liczne modyfikacje. Kształcenie na studiach pierwszego stopnia kierunku ekobiznes w cyklu kształcenia od roku 2021/2022 trwa 6 semestrów i odbywa się w ciągu 2130 godzin i trzech tygodni praktyk zawodowych. Przedmiotem oceny jest program studiów, w którym łączna liczba punktów ECTS konieczna do osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów uczenia się i ukończenia studiów wynosi obecnie 184, z czego 97,1 punktów ECTS student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich. Program studiów kierunku ekobiznes wyróżnia duży udział zajęć praktycznych – w ciągu trzech lat kształcenia na studiach pierwszego stopnia student realizuje 720 godzin zajęć laboratoryjnych i terenowych (34% wszystkich godzin), 380 godz. ćwiczeń i lektoratów (18%) oraz 3 tygodnie praktyki zawodowej. Główny nacisk kształcenia kładziony jest na zdobycie umiejętności prowadzenia własnej działalności gospodarczej oraz umiejętności praktycznych pracy w laboratorium i terenie z zakresu stosowania nowoczesnych metod analitycznych do oceny wpływu działalności gospodarczej na środowisko. Zajęciom do wyboru przypisano łącznie 65 punktów ECTS, dlatego stwierdza się, że program studiów umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie.

Treści programowe każdego programu realizowane są w sześciu grupach zajęć: *przedmioty ogólnouniversyteckie, podstawowe, kierunkowe, do wyboru, dyplomowe i praktyka zawodowa*. Do grupy *przedmiotów ogólnouniversyteckich* zaliczane są takie, jak: *język obcy, specjalistyczny język obcy, technologie informacyjne i wychowanie fizyczne*. Grupa ta obejmuje 210 godzin i przypisano do niej 14 punktów ECTS. Celem kształcenia w ramach zajęć zawartych w tej grupie jest kształcenie umiejętności posługiwania się technikami informacyjno-komunikacyjnymi, programami przydatnymi w interpretacji i analizie danych ekonomicznych i przyrodniczych oraz prezentacji opinii swoich i danych przedstawionych podczas dyskusji. Ponadto, kształcona i doskonalona jest umiejętność posługiwania się językiem obcym na poziomie B2.

Grupa zajęć nazwana *przedmioty podstawowe* zawiera treści sięgające do wiedzy z dziedziny nauk ścisłych i przyrodniczych (*matematyka, podstawy chemii, statystyka, ekologia, bioróżnorodność, podstawy funkcjonowania komórek*) oraz nauk społecznych (*ekonomia, organizacja i zarządzanie, rachunkowość i finanse przedsiębiorstw, elementy prawa w ekobiznesie*). Grupa ta obejmuje 455 godzin i przypisano jej 37 punktów ECTS. W grupie tej zostały zawarte treści stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin, do których przyporządkowany jest kierunek. Są one niezbędne do opanowania i zrozumienia w zaawansowanym stopniu zjawisk i procesów biologicznych oraz społeczno-gospodarczych, szczegółowo omawianych na przedmiotach kierunkowych.

Treści kształcenia grupy zajęć określonych jako *przedmioty kierunkowe*, zajęcia do wyboru oraz dyplomowe są ściśle powiązane z działalnością badawczą prowadzoną na Wydziale Biologii oraz Wydziale Ekonomii i Finansów. Punkty ECTS uzyskiwane w ramach ich realizacji związane są z działalnością Uczelni w dyscyplinie nauki biologiczne, ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości, do których przyporządkowany jest kierunek. Do grupy zajęć kierunkowych należy szereg zajęć, których zadaniem jest wyposażenie studenta w wiedzę, umiejętności i kompetencje kluczowe z punktu widzenia sylwetki absolwenta kierunku ekobiznes. Grupa ta obejmuje 890 godzin, przypisanych do niej zostało 72 punkty ECTS. Student zdobywa wiedzę, umiejętności i kompetencje, które pozwolą mu na interdyscyplinarne ujmowanie zagadnień łączących środowisko przyrodnicze i gospodarkę. Student ma możliwość zapoznania się z zaawansowanymi technikami monitoringu i analizy stanu środowiska, metodyką sporządzania map tematycznych, wizualizacją i analizą treści przestrzennych.

W harmonogramie studiów uwzględniono realizację zajęć z grupy zajęć *ogólnouczelnianych* oraz z grupy zajęć *podstawowych* w czterech pierwszych semestrach kształcenia. Lektorat z języka obcego zaplanowany jest w semestrach 1-4. *Przedmioty kierunkowe* realizowane są w każdym semestrze kształcenia, a ich rozkład na poszczególne semestry wynika z zasady stopniowania trudności. Zajęcia dyplomowe (*pracownia dyplomowa* i *seminarium dyplomowe*) student odbywa w semestrze 5 i 6. Realizacja zajęć z wyboru zaplanowana jest w każdym semestrze. Praktyka zawodowa jest realizowana w semestrze 4. Obciążenie godzinowe semestru 6 jest najmniejsze, co pozwala studentowi przygotować pracę dyplomową i ugruntować wiedzę przed egzaminem dyplomowym. Sekwencja zajęć i grup zajęć umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Treści kształcenia, ujęte w grupie *przedmiotów kierunkowych* są powiązane z kierunkowymi efektami uczenia i warunkują wykształcenie absolwenta w zakresie wybranych zagadnień z dyscypliny nauki biologiczne, takich jak edukacja ekologiczna i ochrona przyrody, mikrobiologia żywności ekologicznej, biologiczna rekultywacja terenów zdegradowanych, inwazja biologiczna i biotechnologii (KA6_WG1, WG2, WK1). Studenci poznają także treści i zdobywają umiejętności na poziomie zaawansowanym w posługiwaniu się technikami monitoringu, stosowaniu metod sporządzania map tematycznych, wizualizacją i analizą treści przestrzennych (KA6_WG3). Student poznaje także strategie marketingu, problematykę zakładania działalności gospodarczej i metody finansowania inwestycji środowiskowych (odniesienie do efektu kierunkowego KA6_WG5). Ponadto w tej grupie zajęć są przedstawione zagadnienia prezentujące potencjał ekoturystyczny Polski, ze szczególnym uwzględnieniem województwa podlaskiego oraz oddziaływanie człowieka na środowisko i efekty takiego działania, np. produkcja odpadów, ścieków, zagospodarowanie przestrzenne. Interdyscyplinarność treści zajęć z tej grupy pozwala zdobyć wiedzę na temat praktycznych zastosowań pewnych elementów wiedzy biologicznej w życiu społeczno-gospodarczym (KA6_WG4), umiejętności analizowania procesów przyrodniczych i gospodarczych (KA6_UW1) oraz kształtowania postawy gotowości do wypełniania zobowiązań społecznych i podejmowaniu wszelkich form aktywności uwzględniających aspekty przyrodnicze i ekonomiczne (KA6_KO1, KO2). Jednak należy zwrócić uwagę na to, iż zrozumienie podstaw ekologii i innych zajęć specjalistycznych wymaga nauczania podstaw w ramach realizacji programu. Dlatego konieczne jest uzupełnienie programu o zajęcia ogólne wprowadzające studenta kierunku ekobiznes do zaawansowanej wiedzy. Do mankamentów realizowanego programu studiów należy obecność zajęć zupełnie niepotrzebnych na kierunku ekobiznes. Należą do nich bardzo specjalistyczne zajęcia z zakresu biologii oraz zajęcia takie jak *podstawy biotechnologii*. W programie są zajęcia *podstawy biotechnologii*, ale brakuje zajęć z podstaw wiedzy biologicznej.

Nauczanie metodologii nauk przyrodniczych i metodologii nauk społecznych jako zajęć kierunkowych miało na celu przygotowanie studenta do prowadzenia badań, zarówno w zakresie nauk biologicznych jak i społecznych. Jednak w wyniku realizowanego programu jest to niemożliwe, albowiem w programie brak jest zajęć biologicznych, które by do tego absolwenta mogły doprowadzić. Jeśli nawet takie zajęcia znajdują się w programie (przykładem są zajęcia *podstawy funkcjonowania komórek*, to jest on zbyt ogólny i realizowany w niewielkim wymiarze czasowym (wykład 15 godzin, laboratorium (15 godzin).

Również program w zakresie nauk ekonomicznych nie pozwoli na osiągnięcie sylwetki absolwenta realizującego badania naukowe w zakresie nauk ekonomicznych. Analizując program można odnieść wrażenie, że kierunek ekobiznes nie jest kierunkiem ogólnoakademickim, bo w dużym stopniu przypomina kierunek praktyczny. Aspekt możliwości realizacji badań naukowych przez absolwenta podkreślany w raporcie samooceny jest niemożliwy do realizacji, co wskazuje także na praktyczny

charakter kierunku. Należy więc uznać, iż przedstawiony program nie jest w pełni dostosowany do ogólnoakademickiego profilu kierunku. Podobna sytuacja ma się zarówno w zakresie nauk biologicznych jak i społecznych. Należy też zwrócić uwagę na korelację efektów uczenia się z treściami programowymi realizowanymi na kierunku ekobiznes.

Metody kształcenia na kierunku ekobiznes są zróżnicowane i specyficzne w zakresie realizowanych treści programowych, dostosowane do kształcenia wybranych elementów w dziedzinie nauk biologicznych oraz ekonomii i finansów i nauk o zarządzaniu i jakości. Należą do nich wykłady, zajęcia laboratoryjne, zajęcia terenowe, ćwiczenia, konwersatoria, seminaria i lektoraty. Wykłady stanowią 33,1% zajęć (705 godz.), zajęcia laboratoryjne – 26,1% (555 godz.), zajęcia terenowe – 7,7% (165 godz.), ćwiczenia – 12,2% (260 godz.), konwersatoria – 12,5% (265 godz.), seminaria – 2,8% (60 godz.) i lektoraty – 5,6% (120 godz.). Studenci realizują także praktyki zawodowe w wymiarze trzech tygodni. Atutem programu jest duży udział praktycznych form zajęć (zajęcia laboratoryjne i terenowe, ćwiczenia, lektoraty, praktyka zawodowa) w stosunku do pozostałych (wykłady, konwersatoria, seminaria). Dodatkowo, wiele przedmiotów obejmuje dwie a nawet trzy formy zajęć (wykład, laboratorium, zajęcia terenowe, np. gospodarka wodno-ściekowa, ochrona przyrody, monitoring środowiska i bioindykacja), co umożliwia osiągnięcie efektów uczenia się w trzech zakresach – wiedzy, umiejętności praktycznych i postaw społecznych. Program studiów uwzględnia także zajęcia do wyboru, w tym wyboru lektoratu z języka obcego, pracowni dyplomowej i seminarium dyplomowego. Program studiów zakłada wykorzystanie technik informacyjno-komunikacyjnych w celu kształcenia i doskonalenia umiejętności prezentacji, także w języku angielskim, uzyskanych wyników własnych doświadczeń, analizy danych opublikowanych i opisu zjawisk biologicznych i społeczno-gospodarczych, w szczególności podczas zajęć konwersatoryjnych i seminaryjnych. Zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stanowią niewielki procent zajęć. Liczba godzin tego typu zajęć nie jest określona w programie studiów. Kształcenie może odbywać się w formie blended learning (e-kursy nie przekraczają 50% wymiaru godzin dydaktycznych formy zajęć danego przedmiotu) za zgodą dziekana Wydziału. Uruchomienie e-kursu i realizacja modułu w sposób zdalny odbywa się zgodnie z Uchwałą nr 1110 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 25 maja 2011 r. w sprawie zasad prowadzenia w Uniwersytecie w Białymstoku zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Scenariusz e-kursu przygotowany przez nauczyciela akademickiego jest akceptowany przez dziekana Wydziału. Wsparcie techniczne i organizacyjne świadczy Dział Aplikacji Komputerowych UwB. W roku akad. 2020/2021 na kierunku ekobiznes zrealizowano 6 kursów częściowo w formie blended-learning, w tym 2 kursy lektoratu z języka angielskiego. Kursy prowadzone były na platformie e-learningowej Blackboard. W roku akad. 2021/2022 do częściowej realizacji w formie blended-learning zaplanowano tylko trzy kursy: przedmiot ekonomika przedsiębiorstwa oraz dwa kursy lektoratu z języka angielskiego, na platformie e-learningowej EduPortal. Nauczyciele akademicy Wydziału Biologii oraz Wydziału Ekonomii i Finansów są przeszkoleni z wykorzystania platformy EduPortal w zakresie e-learningu, jednakże osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się, w szczególności w zakresie umiejętności praktycznych, jest możliwe wyłącznie w toku zajęć w sali lub w terenie. Pomimo dobrej oceny zajęć prowadzonych w sposób zdalny w czasie rzeczywistym w roku akademickim 2020/2021 z powodu ograniczeń w funkcjonowaniu uczelni w związku z epidemią Covid-19, w bieżącym roku (2021/2022) Uniwersytet w Białymstoku, w tym Wydział Biologii, powrócił do realizacji kształcenia w siedzibie uczelni. Dostosowanie procesu uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością jest realizowane zgodnie z wytycznymi zawartymi w Regulaminie studiów Uniwersytetu w Białymstoku. Ponadto na Uniwersytecie funkcjonuje Centrum Wsparcia Studentów i Doktorantów Niepełnosprawnych z Pełnomocnikiem Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Na

Wydziale o realizację praw studentów niepełnosprawnych dba Pełnomocnik dziekana ds. studentów z niepełnosprawnościami.

Zgodnie z § 1 ust. 1 Regulaminu studenckich praktyk zawodowych wszyscy studenci kierunku ekobiznes na Wydziale Biologii Uniwersytetu w Białymstoku zobowiązani są do odbycia praktyk zawodowych. Ich celem jest wykorzystanie wiedzy zdobytej w trakcie procesu kształcenia, praktyczne wykorzystanie nabytych umiejętności oraz kompetencji społecznych. Dodatkowo studenci zapoznają się ze specyfiką działalności firm i instytucji przyjmujących, analizują ich wewnętrzne procedury funkcjonowania oraz wykonują samodzielnie bądź w zespole zadania o zróżnicowanym stopniu trudności, co pozwala na poznanie własnych predyspozycji zawodowych. Z przedstawionych dokumentów wynika, że efekty uczenia się zakładane dla praktyk studenckich są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć. Na wizytowanym kierunku, praktyki studenckie trwają 3 tygodnie i ich zaliczenie następuje po IV semestrze. Łączny wymiar zaangażowania studentów wraz z ich pracą własną wynosi 120 godzin, którym przypisano 2 punktów ECTS, co stanowi zbyt małą liczbę. Rekomenduje się zwiększenie ich liczby punktów ECTS przypisanych do praktyk zawodowych.

Zaproponowana liczba godzin jest adekwatna i pozwala na zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych w pracy zawodowej. Warto podkreślić, że w trakcie pandemii praktyki studenckie były realizowane bez przerwy i miały charakter stacjonarny. Warunkiem zaliczenia praktyk studenckich jest wywiązanie się z zadań wskazanych w ustalonym programie. Po ich zakończeniu studenci są zobowiązani dostarczyć dziennik uwzględniający karty tygodniowe oraz opinię własną i zakładowego opiekuna. Na podstawie dokumentacji i rozmowy, opiekun praktyk ze strony Uczelni weryfikuje, czy student osiągnął zakładane efekty uczenia się i wystawia ostateczne zaliczenie. Studenci wizytowanego kierunku nie mają możliwości ubiegania się o zwolnienie z odbywania praktyki zawodowej na podstawie pracy zawodowej. Warto podkreślić, że z przedstawionej dokumentacji wynika, że ocena opiekuna praktyk na wizytowanym kierunku ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się. Zgodnie z § 4 pkt. 1 Regulaminu studenckich praktyk zawodowych Wydziału Biologii UwB Dziekan powołuje opiekuna praktyk. Jest on odpowiedzialny za dwa aspekty realizacji praktyk studenckich: organizacyjny i merytoryczny. Do pierwszego punktu należy zaliczyć: wydawanie i przyjmowanie dokumentów, zapoznanie studentów z zasadami organizacji i zaliczenia, podpisywanie umów oraz bieżącą kontrolę. Do drugiego bieżący kontakt z interesariuszami zewnętrznymi, akceptację miejsca odbywania praktyki, nadzór merytoryczny oraz weryfikację i ocenę osiągnięcia efektów uczenia się. Z przedstawionej dokumentacji oraz na podstawie uzyskanych informacji w trakcie prowadzonych spotkań należy podkreślić, że kompetencje oraz doświadczenie koordynatora umożliwia prawidłową realizację praktyk. Zgodnie z § 3 pkt. 1 Regulaminu studenckich praktyk zawodowych student dokonuje wyboru miejsca odbywania praktyk przy uwzględnieniu założeń i zasad oraz po uzyskaniu zgody opiekuna praktyk.

Uczelnia podpisała 21 umów, które regulują zasady współpracy pomiędzy Uczelnią, a instytucją przyjmującą studentów na praktykę zawodową. Określają one również obowiązki każdej ze stron. Warto podkreślić, że studenci mogą również zaproponować instytucję lub firmę ze swojej rodzinnej miejscowości. Wówczas opiekun praktyk nawiązuje kontakt z zaproponowanym podmiotem i po pozytywnej weryfikacji podpisywane są porozumienia. Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk w większości są zgodne z potrzebami procesu nauczania, umożliwiają osiągnięcie efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk. Jednak z przedstawionej dokumentacji wynika, że część studentów realizuje praktyki w biurach rachunkowych, co uniemożliwia realizację zakładanych efektów

uczenia się i jest uchybieniem. Warto podkreślić, że na kierunku ekobiznes organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. W tym celu Uczelnia wprowadziła dla każdego z kierunków specjalną zakładkę na swojej stronie internetowej, na której można znaleźć niezbędne informacje. Uczelnia uchwaliła również Regulamin studenckich praktyk zawodowych, w którym uwzględniono ich cel, sposób powołania opiekunów praktyk i zakres ich odpowiedzialności, określiła sposoby realizacji i zaliczenia, wyznaczyła obowiązki studentów oraz praktykodawcy. Ponadto na wizytowanym kierunku prowadzony jest systematyczny monitoring czy studenci faktycznie uczestniczą w praktykach. Potwierdzili to zarówno studenci, interesariusze zewnętrzni oraz pracownicy Uczelni. Najczęściej odbywa się on w formie rozmowy telefonicznej w oparciu o wprowadzoną kartę hospitacji. Dodatkowo studenci wizytowanego kierunku mają możliwość uzupełnienia ankiety, w której oceniają przebieg praktyk. Na podstawie badania sporządzane jest sprawozdanie z wnioskami, które analizowane jest przez zespoły odpowiedzialne za jakość kształcenia. Na kierunku ekobiznes realizacja praktyk studenckich podlega systematycznej ocenie. Uczestniczą w niej zarówno studenci, jak i przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Najczęściej odbywa się to na spotkaniach organów kolegialnych, zespołów powołanych w celu podnoszenia jakości kształcenia lub na posiedzeniach Wydziałowej Rady Konsultacyjnej. Dodatkowo przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych podkreślili, że wiele rozmów odbywa się drogą nieformalną z uwagi na bliski kontakt z opiekunem praktyk.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Zajęcia na obydwu poziomach kształcenia są rozłożone równomiernie w poszczególnych semestrach. Zajęcia na studiach stacjonarnych planowane są w dni robocze od poniedziałku do piątku. Harmonogramy zajęć umożliwiają studentom pełne uczestnictwo we wszystkich grupach zajęć oraz zapewniają przestrzeganie higieny procesu nauczania, przez równomierny rozkład nakładu pracy studenta, zarówno w ciągu dnia, jak i w perspektywie całego semestru, w tym w okresie sesji egzaminacyjnej.

Przyjęte rozwiązania odnoszące się do organizacji procesu kształcenia i uczenia się (liczba godzin dydaktycznych – jak również długości bloku dydaktycznego) uwzględniają czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się, umożliwiając weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych przez nich wynikach. Egzaminy i zaliczenia przeprowadzane są podczas sesji egzaminacyjnej w liczbie i sekwencji umożliwiającej przygotowanie się studentów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Realizacja programu studiów na ocenianym kierunku ekobiznes nie zawsze jest prawidłowa. Treści kształcenia zapisane w sylabusach zajęć przewidzianych programem zajęć w przeważającej większości nie oddają charakteru kierunku ekobiznes i powinny zostać wzbogacone o zagadnienia związane z tym właśnie kierunkiem studiów.

Proces kształcenia ma związek z realizowanymi wybranymi badaniami naukowymi w ramach dyscypliny nauki biologiczne i dyscypliny ekonomia i finanse. Generalna sekwencja grup zajęć:

kształcenia ogólnego, podstawowego i kierunkowego jest poprawna. Natomiast w obrębie tych grup stwierdzono szereg nieprawidłowości, które skutkują m.in. tym, że kursy o charakterze podstawowym, które powinny być realizowane na kierunku ekobiznes nie są realizowane. W efekcie nie zostaje uwzględniona zasada, że zajęcia te powinny umożliwić studentowi zdobycie wiedzy w zakresie ekobiznesu, umiejętności i kompetencji społecznych. Przepiętnienie programu studiów zajęciami nie mającymi nic wspólnego z kierunkiem ekobiznes jest dużym mankamentem ocenianego kierunku.

Liczby punktów ECTS przypisanych do kierunku oddają prawidłowo nakład pracy studenta. Jednak sumaryczna liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego na studiach nie została oszacowana prawidłowo. Stosowane metody kształcenia są zróżnicowane i umożliwiają realizację programu nauczania. W procesie nauczania zastosowano właściwe narzędzia dydaktyczne, wspomagające studentów w procesie kształcenia. Dobrze dobrana tematyka zajęć seminaryjnych i ćwiczeń laboratoryjnych stymuluje studentów do aktywnego uczestnictwa w procesie kształcenia.

Na podstawie udostępnionej dokumentacji toku studiów można stwierdzić, że realizacja ramowego programu praktyk na studiach stacjonarnych odbywa się prawidłowo i odnosi się do kierunkowych i efektów uczenia się przewidzianych dla praktyk (zawartych m.in. w skierowaniach na praktykę zawodową). Program praktyk na studiach stacjonarnych, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni oraz opiekunowie praktyk, a także sposób realizacji praktyk podlegają systematycznej ocenie.

Należy wskazać, iż szczegółowa analiza programu studiów na kierunku ekobiznes wykazała nieprawidłowości w zakresie zgodności treści programowych z koncepcją kształcenia oraz uchybienia formalne, które dotyczą zbyt dużego udziału zajęć w programie studiów nie związanych z realizacją treści kształcenia odpowiednich dla ekobiznesu i nie prowadzących do kształtowania kwalifikacji zawodowych absolwentów w zakresie umiejętności niezbędnych dla absolwenta kierunku ekobiznes. W programie studiów oferowane są zajęcia, które nie powinny być adresowane do studentów kierunku ekobiznes, ponieważ związane są one z treściami typowo biologicznymi, bądź typowo ekonomicznymi bez uwzględnienia charakterystyki kierunku ekobiznes. Przeważająca liczba zajęć nietypowych dla kierunku ekobiznes nie pozwala na zapewnienie odpowiedniej specyfiki kierunku. I uzyskania sylwetki absolwenta tego kierunku.

Na kierunku ekobiznes Uniwersytetu w Białymstoku efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami przypisanymi do pozostałych zajęć. Ich treści programowe, umiejscowienie w planie studiów oraz wymiar zapewniają studentom osiągnięcie efektów uczenia się. Uczelnia podpisała porozumienia z instytucjami i firmami, które mogą przyjąć zainteresowanych na praktyki. Infrastruktura i wyposażenie tych miejsc są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się oraz zapewniają prawidłową realizację. Zaleca się jednak, aby zwrócić uwagę na dokładniejszą weryfikację miejsc realizacji praktyk zawodowych, ponieważ część z nich odbywa się np. w biurach rachunkowych, co nie zapewnia realizacji zakładanych efektów uczenia się. Na ocenianym kierunku organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. Za ich bezpośrednią realizację odpowiedzialny jest opiekun praktyk. Osoby odpowiedzialne za realizację praktyk zawodowych posiadają adekwatne kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na praktykach są trafnie dobrane oraz umożliwiają skuteczną i kompleksową ocenę. Na wizytowanym kierunku Uczelnia wprowadziła procedury dotyczące realizacji zajęć na odległość, jednak wszyscy studenci realizowali praktyki

zawodowe stacjonarnie. Na kierunku ekobiznes Uniwersytetu w Białymstoku prowadzona jest systematyczna ocena programu i realizacji praktyk, efektów uczenia się oraz osób sprawujących nadzór zarówno ze strony Uczelni, jak i praktykodawców.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Zaleca się:

1. Wyeliminowanie z programu studiów zajęć nie związanych z kierunkiem ekobiznes i modyfikację programu studiów tak, aby realizowane zajęcia były związane ściśle ze specyfiką kierunku i nabywanymi przez studentów efektami uczenia się na kierunku ekobiznes, a także z profilem ogólnoakademickim.
2. Korektę programu studiów w celu zapewnienia właściwej realizacji zajęć, uwzględniających efekty uczenia się specyficzne dla kierunku ekobiznes i charakterystyczne dla profilu ogólnoakademickiego.
3. Szczegółową weryfikację miejsc odbywania praktyk zawodowych.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Uniwersytet w Białymstoku prowadzi rekrutację kandydatów na studia w systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK), który w okresie rekrutacji umożliwia rejestrację i modyfikację dokonanych wpisów przez całą dobę. W stosunku do kandydatów na studia I stopnia na kierunku ekobiznes podstawę postępowania stanowi wynik jednego z przedmiotów maturalnych wskazanych przez kandydata: biologia, chemia, fizyka, fizyka i astronomia, geografia, matematyka lub wiedza o społeczeństwie. W stosunku do kandydatów, którzy zdali nową maturę (po 2005 r.) podstawą rekrutacji jest wynik egzaminu maturalnego z jednego przedmiotu na poziomie podstawowym lub rozszerzonym, wybranego spośród wyżej wymienionych.

W stosunku do kandydatów, którzy zdali starą maturę (przed 2005 r.) lub posiadają świadectwo dojrzałości uzyskane za granicą, podstawą rekrutacji jest wynik egzaminu dojrzałości z jednego przedmiotu do wyboru spośród takich jak: biologia, chemia, fizyka, geografia, matematyka lub wiedza o społeczeństwie. Kandydaci, którzy zdali Maturę Europejską (EB) lub Maturę Międzynarodową (IB) kwalifikowani są na podstawie wyniku egzaminu maturalnego z biologii, chemii, fizyki, geografii lub matematyki na poziomie podstawowym lub rozszerzonym (EB). Przyjęcie na studia następuje w drodze wpisu na listę studentów, a odmowa przyjęcia kandydata na studia – w drodze decyzji administracyjnej. Z uwagi na eksperymentalny charakter kształcenia na kierunku ekobiznes, od kandydatów wymagane jest zaświadczenie od lekarza Medycyny Pracy. Kandydat będący osobą z niepełnosprawnościami może ubiegać się o dostosowanie postępowania rekrutacyjnego do swoich potrzeb zdrowotnych w postaci przyznania mu alternatywnych form wsparcia.

Można uznać, że warunki rekrutacji na studia są przejrzyste i selektywne i umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Procedury rekrutacyjne są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów jest regulowany Uchwałą Senatu. Potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem edukacji formalnej weryfikuje wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne studenta w celu zaliczenia określonych zajęć (wraz z przypisanymi do nich efektami uczenia się oraz liczbą punktów ECTS), przewidzianych w programie studiów określonego kierunku. Uniwersytet może także potwierdzić efekty uczenia się uzyskane poza systemem studiów osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia na określonym kierunku.

W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do zajęć objętych programem studiów. Potwierdzenie efektów uczenia się odbywa się na pisemny wniosek złożony przez kandydata do Działu Dydaktyki. Procedura potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów zapewnia możliwość ich identyfikacji oraz pozwala na ocenę ich adekwatności względem efektów uczenia się na kierunku.

Sprawdzanie i ocenianie stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się następuje w sposób ciągły na poziomie poszczególnych zajęć oraz na zakończenie procesu kształcenia, poprzez egzamin dyplomowy. Wszystkie zajęcia przewidziane programem studiów kończą się egzaminem lub zaliczeniem na ocenę. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uprzednie zaliczenie wszystkich obowiązkowych form zajęć dydaktycznych z danych zajęć, określonych programem studiów. Szczegółowe metody i zasady weryfikacji etapowych osiągnięć studentów w czasie realizacji zajęć oraz sprawdzenia osiągniętych efektów uczenia się podczas końcowego zaliczenia lub egzaminu są określone przez nauczyciela akademickiego w sylabusie, który dostępny jest w systemie USOS. Prowadzący zajęcia na pierwszym spotkaniu informuje studentów o stosowanych metodach sprawdzania i oceniania postępów w nauce, warunkach zaliczenia danej formy zajęć, co zapewnia równość wszystkich studentów w procesie weryfikacji efektów uczenia się. Przy ocenie postępów w zakresie wiedzy najczęściej wykorzystywane są różnego rodzaju zadania testowe lub prace pisemne opisowe, rzadziej sprawdziany (zaliczenia/egzaminy) ustne. Sprawdzane jest teoretyczne przygotowanie studenta do zajęć (wejściówki), jak i osiągnięte efekty uczenia się w zakresie wiedzy w trakcie i na koniec ćwiczeń. W celu sprawdzenia umiejętności praktycznych wykorzystuje się sprawozdania, raporty, prezentacje ustne przygotowywane przez studentów indywidualnie lub w zespołach, udział w dyskusjach, ocenia się też bieżącą pracę studenta w trakcie wykonywania powierzonych mu zadań i prowadzenia eksperymentów czy prac terenowych. W zakresie weryfikacji kompetencji społecznych stosuje się najczęściej ocenę aktywności studentów w czasie zajęć, ich pracy w zespołach, udział w dyskusjach i seminariach. Stosowane przez uczelnie metody weryfikacji efektów uczenia się zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen, a także określają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się uzyskiwanych na zajęciach.

Ważnym elementem oceny osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się jest obecność studenta na zajęciach. Weryfikacja efektów uczenia się w zakresie znajomości języka obcego, w tym specjalistycznego następuje poprzez bieżącą ocenę postępów studenta na zajęciach z lektoratu, różnorodne prace etapowe i semestralne zaliczenia oraz egzamin końcowy na poziomie B2.

Posługiwanie się językiem specjalistycznym weryfikowane jest także podczas przygotowania prac dyplomowych w ramach pracowni dyplomowej, w dyskusjach na seminariach dyplomowych, podczas wystąpień na konferencjach studenckich, w czasie uczestnictwa w zajęciach w języku angielskim (zajęcia do wyboru), w wymianie Erasmus+.

Osiągnięcie efektów uczenia się odnoszących się do działalności naukowej w zakresie nauk biologicznych, ekonomii i finansów oraz nauk o zarządzaniu i jakości weryfikowane jest w trakcie realizacji zajęć kierunkowych, na których student powinien poznać metodologię i techniki badawcze stosowane w naukach biologicznych i społecznych.

Warunkiem ukończenia studiów I stopnia na kierunku ekobiznes i uzyskania tytułu zawodowego licencjata jest osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się określonych w programie studiów, uzyskanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej i złożenie egzaminu dyplomowego. Oceny pracy dyplomowej dokonuje promotor i recenzent. Egzamin dyplomowy przeprowadza komisja powołana przez dziekana. Studenci, którzy rozpoczęli kształcenie przed rokiem akademickim 2020/2021 zdają egzamin dyplomowy w formie pisemnej. Zasady przeprowadzenia egzaminu dyplomowego na studiach I stopnia zostały ustalone przez Radę Wydziału Biologii. Egzamin dyplomowy jest w formie testu składającego się z 50 pytań jednokrotnego wyboru. Bazy przykładowych pytań są publikowane na stronie internetowej Wydziału do końca grudnia roku akademickiego w którym przeprowadzany jest egzamin dyplomowy. Tematyka pytań testowych nie oddaje istoty kierunku, nie są spójne z koncepcją kształcenia i nie wpisują się w efekty uczenia się sformułowane dla kierunku, a także nie odpowiadają wymaganiom 6 poziomu PRK (biorąc pod uwagę stopień zaawansowania wiedzy) a więc nie umożliwiają weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Zgodnie z nowym programem studiów obowiązującym od cyklu kształcenia 2020/2021, egzamin dyplomowy będzie egzaminem ustnym. Zgodnie z wytycznymi będzie przeprowadzała go trzyosobowa komisja powołana przez dziekana, w skład której wchodzi promotor i recenzent. Komisji przewodniczy dziekan, prodziekan lub wyznaczony przez dziekana nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień naukowy doktora. Tematyka prac dyplomowych związana będzie z działalnością badawczą pracowników Wydziału Biologii oraz Wydziału Ekonomii i Finansów. Praca licencjacka będzie wykonywana w ramach *pracowni dyplomowej* i *seminarium dyplomowego* i będzie mogła mieć charakter przeglądowy bądź empiryczny. Z uwagi na fakt, że procedura ta zostanie dopiero wdrożona nie można ocenić czy zaprojektowane procedury dyplomowania będą trafne, specyficzne i zapewniające osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Przy weryfikacji efektów uczenia się na wszystkich sprawdzianach częściowych, zaliczeniach i egzaminach kończących zajęcia oraz egzaminie dyplomowym stosuje się jednolitą skalę ocen, zgodnie z Regulaminem studiów: bardzo dobry (co najmniej 91%), dobry plus (co najmniej 81%), dobry (co najmniej 71%), dostateczny plus (co najmniej 61%), dostateczny (co najmniej 51%), niedostateczny (poniżej 51%). Dokumentacja etapowych, zaliczeniowych i egzaminacyjnych prac studentów (testy, pisemne prace egzaminacyjne, etapowe, projekty, prezentacje i in.) jest przechowywana przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia przez okres roku. Zasady i procedury dyplomowe zawierają jednak cały szereg mankamentów, które powinny być jednak poprawione. Jednak należy podkreślić, że prace licencjackie realizowane na kierunku ekobiznes nie przypominają prac dyplomowych realizowanych w szkole wyższej. Ich poziom naukowy nie przypomina prac naukowych, prace te nie mają też charakteru prac z interdyscyplinarnego kierunku ekobiznes. Są to albo prace z zakresu biologii, a nawet technologii żywności bez podkreślenia istoty kierunku ekobiznes. Niektóre

z prac licencjackich opisują zagadnienia na poziomie internetowym. Z całą pewnością prace dyplomowe przedstawione do oceny nie spełniają podstawowych wymogów (m.in. definicji Art. 76.2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce) oraz ogólnie przyjętych zasad przygotowania prac licencjackich na Uczelniach i nie powinny być w tej postaci realizowane.

Studenci kierunku ekobiznes byli współautorami dwóch publikacji naukowych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zasady rekrutacji na studia są przejrzyste i dostępne dla potencjalnych kandydatów. Zapewniają one kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku ekobiznes. Weryfikacja efektów uczenia się jest prowadzona prawidłowo, jest zrozumiała i sprawiedliwa wobec wszystkich studentów, a także niezmienna w trakcie trwania semestru. W pełni prawidłowe i zrozumiałe dla studentów są zasady zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów. Procedury uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych na innych uczelniach, w tym zagranicznych, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów są poprawne. Jednak zasady dyplomowania nie są poprawne, a końcowy test egzaminacyjny nie uwzględnia specyfiki kierunku. Dobór sposobów weryfikacji efektów uczenia się jest prawidłowy. Prace etapowe pozwalają na osiąganie efektów uczenia się sformułowanym dla zajęć, ale prace dyplomowe nie mają charakteru kierunku ekobiznes i nie spełniają warunków stawianych pracom dyplomowym realizowanym w na 6 poziomie PRK. Procedury i sposoby weryfikacji efektów uczenia się w zakresie zajęć realizujących program nauczania są jasne, przejrzyste i pozwalają na wiarygodną ocenę realizacji wszystkich efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się są prawidłowe, zapewniając skuteczną i wiarygodną ocenę wszystkich efektów, również w zakresie przygotowania i udziału w działalności badawczej oraz opanowania języka na poziomie biegłości adekwatnym do poziomu studiów. Wszystkie aspekty systemu weryfikacji efektów uczenia są szczegółowo opisane w uchwalonym przez Senat regulaminie studiów, czytelnym procedurach uczelnianych i wydziałowych. Prace etapowe i dyplomowe są zgodne z obecnym opisem efektów uczenia się, odnoszą się odpowiednio do dyscypliny nauki biologiczne i dyscypliny ekonomia i finanse, do których przyporządkowano oceniany kierunek studiów. Przegląd wybranych prac dyplomowych wykazał, że wszystkie prace dyplomowe nie mają cech prac charakterystycznych dla kierunku, charakteryzują się lakonicznym podejściem do tematu i nie powinny być w takiej formie w ogóle dopuszczone do realizacji. Studenci rzadko bywają współautorami publikacjach naukowych czy doniesień zjazdowych, co wraz z niewielką liczbą zajęć ćwiczeniowych wskazuje na to, że nie są w żadnym stopniu przygotowani do samodzielnej pracy naukowej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Ze względu na rażące mankamenty w procesie dyplomowania zaleca się:

1. Wyeliminowanie prac dyplomowych niespełniających norm i ogólnie przyjętych zasad przygotowania prac licencjackich, wraz z odpowiednim poziomem naukowym tych prac;
2. Korektę procesu dyplomowania pod kątem przebiegu egzaminu dyplomowego i jego charakteru, który powinien być zawsze związany z kierunkiem ekobiznes.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na kierunku ekobiznes zajęcia prowadzi 40 pracowników Wydziału Biologii, 11 pracowników Wydziału Ekonomii i Finansów oraz 4 pracowników Instytutu Zarządzania (rok akademicki 2021/2022). Zajęcia z języka obcego prowadzone są przez lektorów Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UwB. Ponadto proces dydaktyczny oraz prowadzenie badań naukowych wspomaga 19 pracowników inżyniersko-technicznych, 5 administracyjnych i 2 pracowników biblioteki. Deklarowane przez nauczycieli dyscypliny to głównie nauki biologiczne, ekonomia i finanse, także nauki o zarządzaniu i jakości, a w pojedynczych przypadkach nauki o Ziemi i środowisku, pedagogika, językoznawstwo. Nauczyciele posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w zakresie deklarowanego przypisania do dyscypliny. Jednak nie zawsze jest on zgodny z treściami programowymi przypisanych im zajęć dydaktycznych. Wśród osób prowadzących zajęcia nie ma nauczycieli akademickich reprezentujących pozostałe dyscypliny, do których kierunek ekobiznes został przypisany, a mianowicie nauki chemiczne, informatyka, matematyka czy nauki prawne. 48 nauczycieli na kierunku zatrudnionych jest na etatach badawczo-dydaktycznych, 6 nauczycieli na etatach dydaktycznych, jeden na etacie starszego wykładowcy, a Uczelnia jest ich podstawowym miejscem pracy. Wśród nauczycieli akademickich, którym powierzono zajęcia na kierunku - 5 legitymuje się tytułem naukowym profesora zwyczajnego, 18 posiada stopień doktora habilitowanego, 28 - stopień doktora, a 7 posiada wykształcenie magisterskie (w tym 3 nauczycieli języka obcego).

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają kompetencje dydaktyczne, w tym związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Zostali oni przeszkoleni z wykorzystania platformy Blackboard i MSTeams, oraz z obsługi platformy EduPortal.

Obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich umożliwia prawidłową realizację zajęć oraz spełnia wymogi dotyczące obciążenia prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy (mieści się w przedziale 2 - 180 godzin). Zastrzeżenia budzi obsada i przydział zajęć dydaktycznych nauczycielom akademickim. Dokonana analiza wykazała, że nie wszystkie zajęcia zostały - zostały powierzone nauczycielom akademickim, którzy wykazują się aktualnym dorobkiem naukowym, doświadczeniem dydaktycznym czy zawodowym powiązanych z treściami programowymi przypisanych im zajęć. Nieprawidłowości w tym zakresie stwierdzono w przypadku 15 nauczycieli akademickich. W przypadku trzech nauczycieli akademickich występuje też duże zróżnicowanie tematyczne przydzielonych zajęć, a zdarza się, że jego zakres wykracza poza zainteresowania naukowe i specjalizację nauczyciela. Zidentyfikowane nieprawidłowości utrudniają prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych.

Formalnie za dobór kadry do prowadzenia zajęć odpowiada dziekan, który opiera się na informacjach uzyskanych od kierowników katedr, a dotyczących bieżącego dorobku naukowego, doświadczenia

zawodowego i kompetencji dydaktycznych pracowników. Nie są jasne zasady doboru nauczycieli akademickich do prowadzenia seminariów dyplomowych, a wnioski z dokonanej oceny losowo wybranych prac dyplomowych przedstawione w kryterium 3, poddają w wątpliwość ich adekwatność, w szczególności w odniesieniu do specyfiki kierunku. Również stwierdzone nieprawidłowości w obsadzie pozostałych zajęć wskazują na dobór nauczycieli nieadekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć, co wskazuje na niską efektywność stosowanych rozwiązań w tym zakresie.

Pracownicy mogą korzystać z organizowanych na wydziałach różnych szkoleń i kursów doszkalających, np. w zakresie pracy laboratoryjnej, obsługi aparatury badawczej, wykorzystania oprogramowania, kształcenia zdalnego, czy prowadzenia zajęć dydaktycznych. Szkolenia są prowadzone zarówno przez pracowników Uczelni, jak i zewnętrzne firmy szkoleniowe. Z informacji uzyskanych podczas wizytacji wynika, że tematyka, liczba i jakość szkoleń zaspokaja potrzeby nauczycieli akademickich. Ponadto nauczyciele akademicy biorą udział w projektach podnoszących kompetencje dydaktyczne, finansowanych ze środków zewnętrznych (np. NCBR, fundusze UE, WFOŚ).

Ocena nauczycieli akademickich odbywa się poprzez hospitację zajęć oraz ankietyzację. Hospitacje zajęć przeprowadzane są przez dziekana lub osoby przez niego upoważnione (najczęściej są to prodziekani ds. studenckich i kierownicy katedr). Hospitacje przeprowadzane są według ramowego planu ustalanego na początku semestru oraz w przypadku zgłoszenia nieprawidłowości co do prowadzenia zajęć. Studenci oceniają nauczycieli akademickich w elektronicznych ankietach przez system USOS. Badania ankietowe są anonimowe i dobrowolne, prowadzone zgodnie z wytycznymi Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. Jeżeli oceny nauczyciela dokonało co najmniej 25% studentów przypisanych do danych zajęć jest ona uwzględniana w ocenie okresowej nauczyciela. Ocena okresowa dotycząca działalności naukowej i dydaktycznej nauczycieli jest przeprowadzana minimum raz na 4 lata, zgodnie z wytycznymi ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz Regulaminem okresowego oceniania nauczycieli akademickich Uniwersytetu w Białymstoku. Protokoły hospitacji zajęć, ankiety studenckie i komentarze do ankiet są analizowane przez Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia oraz Kolegium Dziekańskie i są wykorzystywane do doskonalenia poszczególnych członków kadry i planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych.

Uczelnia stwarza dogodne warunki i motywuje do podnoszenia kwalifikacji dydaktycznych i naukowych pracowników. Rektor z własnej inicjatywy lub na wniosek dziekana Wydziału za szczególne osiągnięcia naukowe przyznaje pracownikom badawczo-dydaktycznym i badawczym dodatkowe miesięczne wynagrodzenie motywacyjne na okres roku. Realizowana polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów (dokument: Zasady rozwiązywania konfliktów na Wydziale Biologii), a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji (dokument: Przeciwdziałanie dyskryminacji w Uniwersytecie w Białymstoku).

Istnieje system motywacyjny pracowników w zakresie dydaktyki. Motywacją do prowadzenia jak najciekawszych zajęć dydaktycznych jest ocena studentów, dokonywana corocznie i przyznawane przez WRSS nagrody – „Żaki” dla najlepszych dydaktyków w danym roku akademickim. W ostatniej edycji „Żaków 2020/21” Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego, na podstawie ankiet przeprowadzonych wśród wszystkich studentów Wydziału, przyznała pięć nagród:

- Sowa - nagroda za szczególnie interesujące wykłady
- Lama - nagroda dla króla dygresji

- Dziobak - nagroda za najciekawiej prowadzone laboratoria
- Koliber - nagroda za najłatwiejsze zaliczenie zajęć
- Kapibara - nagroda dla najbardziej sympatycznego pracownika Wydziału.

Wszyscy z 5 nagrodzonych pracowników prowadzą zajęcia na kierunku ekobiznes. Nagrody w postaci pamiątkowej statuetki i dyplomu zostały wręczone na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 8.03.2022 r.

Motywowcą są także wyróżnienia państwowe. Corocznie Dziekan, po zasięgnięciu opinii Rady Wydziału, składa wnioski o przyznanie medalu Komisji Edukacji Narodowej nauczycielom akademickim, wyróżniającym się w prowadzeniu zajęć dydaktycznych ze studentami i pracą organizacyjną na wydziale związaną z kształceniem.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Nauczyciele akademicki reprezentujący dyscypliny: nauki biologiczne, ekonomia i finanse, nauki o zarządzaniu i jakości oraz nauki o Ziemi i środowisku posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w zakresie tych dyscyplin. Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami nie w pełni zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Wynika to z faktu, iż wśród nauczycieli akademickich nie ma osób reprezentujących takie dyscypliny, jak: matematyka, informatyka, nauki prawne, czy nauki chemiczne. Polityka kadrowa uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Podstawę do zaproponowania oceny kryterium spełnione częściowo stanowią nieprawidłowości w odniesieniu do obsady zajęć dydaktycznych zdiagnozowane w wyniku oceny, tj.:

- powierzanie zajęć nauczycielom akademickim nie legitymującym się dorobkiem naukowym, doświadczeniem dydaktycznym czy zawodowym powiązanym z treściami programowymi przypisanych zajęć,
- nieadekwatne do specyfiki kierunku ekobiznes zasady doboru nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz seminarium dyplomowego ograniczające prawidłową ich realizację, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się zapewnienie prawidłowej obsady zajęć, tzn. powierzenie ich nauczycielom akademickim legitymującym się odpowiednim dorobkiem naukowym, doświadczeniem

dydaktycznym czy zawodowym zdobytym poza Uczelnią, powiązanych z treściami programowymi prowadzonych zajęć.

2. Zaleca się dostosowanie zasad doboru nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz seminarium dyplomowego do specyfiki kierunku ekobiznes.
3. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych w celu zapobiegania powstaniu zdiagnozowanych nieprawidłowości w zakresie obsady zajęć w przyszłości.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Zajęcia na kierunku ekobiznes odbywają się w oddanym do użytku w 2015 roku budynku Wydziału Biologii, który jest częścią tzw. Kampusu Uniwersytetu w Białymstoku. W procesie kształcenia na kierunku wykorzystywane są tereny bezpośrednio otaczające Kampus (Las komunalny, Park Zwierzyniecki), na których odbywają się zajęcia terenowe dla studentów kierunku. Zajęcia terenowe dla kierunku ekobiznes odbywają się również w odpowiednio wyposażonej terenowej stacji naukowo-dydaktycznej Wydziału Biologii zlokalizowanej w miejscowości Gugny na terenie Biebrzańskiego Parku Narodowego.

W procesie dydaktycznym wykorzystywane są 3 sale wykładowe, 9 sal seminaryjnych, 18 sal ćwiczeniowych i 56 laboratoriów badawczych. Wszystkie sale są odpowiednio wyposażone (komputer, rzutnik multimedialny, tablica multimedialna), a sale ćwiczeniowe również w podstawową i specjalistyczną aparaturę badawczą dostosowaną do prowadzonych w nich zajęć dydaktycznych. Pracownia komputerowa posiada 17 stanowisk wyposażonych w komputery stacjonarne z przewodowym dostępem do Internetu i oprogramowaniem: MS Office, Statistica 13.3, IBM SPSS Statistic 27, Corel Draw 9. Natomiast pracownia GIS (Systemów Informacji Przestrzennej) jest wyposażona w 14 stanowisk komputerowych z podstawowym oprogramowaniem MS Office i specjalistycznym Arc GIS. W kształceniu na kierunku wykorzystywane są – jeżeli wymaga tego temat prowadzonych zajęć - laboratoria badawcze poszczególnych katedr Wydziału Biologii, które dysponują nowoczesną specjalistyczną aparaturą badawczą. W procesie dydaktycznym nie jest wykorzystywane specjalistyczne oprogramowanie właściwe dla ekonomii i finansów oraz zarządzania współczesnymi organizacjami, np. finansowo-księgowe, zarządzania projektami, symulacje biznesowe. Rekomenduje się wykorzystanie w procesie dydaktycznym specjalistycznego oprogramowania właściwego dla ekonomii i finansów czy zarządzania współczesnymi organizacjami.

Infrastruktura dydaktyczna, liczba i wielkość pomieszczeń, wyposażenie techniczne są sprawne i nowoczesne, a liczba stanowisk badawczych, komputerowych jest dostosowana do liczby studentów, co umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, a także samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów.

Studenci kierunku ekobiznes mogą korzystać z biblioteki głównej oraz z wydziałowych bibliotek specjalistycznych: Biblioteki Wydziału Biologii i Biblioteki Wydziału Ekonomii i Finansów. Biblioteka Główna UwB oraz Biblioteka Wydziału Biologii zlokalizowane są w Kampusie, w którym odbywają się zajęcia dydaktyczne na kierunku ekobiznes. Wyposażenie, organizacja pracy bibliotek oraz

udogodnienia dla użytkowników z niepełnosprawnościami zapewniają warunki komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie zarówno tradycyjnej, jak i cyfrowej.

Uczelnia zapewnia zgodność infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP. W salach i laboratoriach badawczych są umieszczone informacje o sposobie bezpiecznego korzystania z wyposażenia, postępowania w razie zagrożenia, a także plany ewakuacji i drogi ewakuacyjne. Rozpoczęcie pracy w danym laboratorium przez studentów zawsze jest poprzedzone szkoleniem z obsługi aparatury i przepisów BHP obowiązujących w danym laboratorium.

Studenci i pracownicy mają nieograniczony dostęp do sieci bezprzewodowej Eduroam na terenie całego Kampusu UwB oraz Stacji Terenowej w Gugnach. Poza zajęciami dydaktycznymi studenci - za zgodą opiekuna pracowni - mają możliwość korzystania z oprogramowania, które jest dostępne w Pracowni Komputerowej oraz Pracowni GIS (Systemów Informacji Przestrzennej). W przypadku pozostałych pracowni i laboratoriów, studenci mogą korzystać z oprogramowania czy aparatury badawczej, ale tylko za zgodą i pod nadzorem nauczyciela akademickiego.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wejścia do budynku usytuowane są na poziomie gruntu, w głównym holu znajduje się winda, a w przypadku jej awarii wykorzystane mogą być 2 windy towarowe. W każdej sali wykładowej wyznaczone są miejsca dla osób poruszających się na wózkach, a pozostałych salach stoliki z regulowaną wysokością. Dla osób wymagających odpoczynku w pozycji leżącej do dyspozycji jest kozetka. Wszystkie pomieszczenia oznakowane są tabliczkami z napisami w alfabecie Braille'a. W toaletach przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami zamontowany jest system wzywania pomocy w sytuacjach awaryjnych. Do osób z niepełnosprawnościami dostosowana jest również Stacja Terenowa w Gugnach.

Studenci kierunku mają zapewniony dostęp do oprogramowania wspomagającego kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W roku akademickim 2021/2022 tylko częściowo w formie blended-learning zaplanowano trzy zajęcia. Uczelnia w procesie kształcenia wykorzystuje oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, które umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi, jak EduPortal i MSTeams. Z zakresu obsługi i wykorzystania platform organizowane są systematycznie szkolenia. W ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość wszystkim studentom zapewnione są materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są aktualne i zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, a także umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności badawczej. Biblioteki wydziałowe, które dysponują literaturą adekwatną dla kierunku ekobiznes posiadają łącznie księgozbiór obejmujący ponad 69 tys. woluminów w postaci wydawnictw zwartych oraz prawie 9 tys. czasopism. Studenci i pracownicy mają zapewniony dostęp do katalogów: Biblioteki Narodowej, Europeana Collection, Federacja Bibliotek Cyfrowych, Fidkar, KARO (katalog rozproszony bibliotek polskich), NUKAT, do baz bibliograficznych w licencjach krajowych i narzędzi bibliometrycznych (Scopus, Springer, Web of Science, InCites, Wiley, Repozytorium Uniwersytetu w Białymstoku), a także do wielu baz z dziedziny biologii, m.in.: Agro, BazTech, Fauna Europaea, Piśmiennictwo Leśne). Zasoby biblioteczne obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów, co potwierdziła weryfikacja 25 losowo wybranych pozycji literatury z przedstawionych sylabusów. W Bibliotece Wydziału Biologii znajduje się

nieodpłatnie dostępna studentom kserokopiarka oraz stanowisko ksero dla osób z niepełnosprawnościami, stanowisko pracy dla osoby niedowidzącej wyposażone w zestaw komputerowy z odpowiednim oprogramowaniem. Również w bibliotece Wydziału Ekonomii i Finansów znajduje się stanowisko komputerowe do obsługi przez osoby niedowidzące, do którego można podłączyć powiększalnik z wbudowaną lampą i kamerą.

Na wydziale Biologii nie są prowadzone okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej i naukowej, zasobów bibliotecznych i edukacyjnych. Działania w tym zakresie mają charakter ciągły. Za dostosowanie infrastruktury do aktualizowanych programów studiów i zajęć dydaktycznych odpowiedzialni są kierownicy katedr wraz z koordynatorami zajęć i dziekanem. Systematycznie i w miarę możliwości jest dokonywana wymiana wyeksploatowanego sprzętu i zakup nowego. Bezpośredni nadzór techniczny nad przygotowaniem sal ćwiczeniowych do zajęć i sprawują pracownicy inżynierjno-techniczni poszczególnych katedr. Wszelkie awarie i usterki są też na bieżąco zgłaszane przez nauczycieli akademickich, a także studentów. Studenci mogą zgłaszać uwagi dotyczące infrastruktury władzom Wydziału podczas dyżuru, nauczycielom akademickim prowadzącym zajęcia, a także wyrazić w ankiecie oceny zajęć dydaktycznych i nauczycieli akademickich oraz w ankiecie badania losów absolwentów. W przypadku zbiorów bibliotecznych, zapotrzebowanie konkretne pozycje bibliograficzne mogą zgłaszać zarówno nauczyciele akademicy, jak i studenci. Wszystkie zgłaszane uwagi służą doskonaleniu infrastruktury służącej kształceniu.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna oraz wyposażenie techniczne pomieszczeń i aparatura badawcza są zgodne z potrzebami procesu nauczania i dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup, nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się na kierunku. Infrastruktura jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza są monitorowane na bieżąco przy zaangażowaniu studentów i pracowników, a wyniki dokonywanych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Na kierunku ekobiznes współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest systematyczna, stała i zróżnicowana. Główną motywacją do jej rozwoju jest chęć upracticznienia procesu kształcenia. Osobą odpowiedzialną za usystematyzowanie tej współpracy jest prodziekan ds. rozwoju. Z przedstawionej dokumentacji wynika, że rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscyplinami, do których przyporządkowany jest wizytowany kierunek. Ponadto są to podmioty, które w zakresie realizacji ich działań są spójne z koncepcją, celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowymi rynku pracy. Warto podkreślić, że w wyniku czasowego ograniczenia funkcjonowania Uczelni utrzymała stały kontakt z otoczeniem społeczno-gospodarczym wprowadzając nową formę spotkań – on-line.

Władze wizytowanego kierunku przedstawiły listę 20 instytucji, z którymi zostały podpisane ogólne umowy o współpracy. Znajdują się na niej m.in.: spółki osobowe i kapitałowe, instytucje publiczne, organizacje pozarządowe oraz prywatne przedsiębiorstwa. Dodatkowo w trakcie spotkania zespołu oceniającego z Władzami wizytowanego kierunku zauważono, że część instytucji i firm nie ma podpisanych umów, ponieważ w ich opinii nie były one konieczne. Głównymi formami współpracy z interesariuszami zewnętrznymi są: prowadzenie praktyk zawodowych, szkoleń i warsztatów, organizacja staży, wizyt studyjnych i zajęć terenowych oraz opiniowanie programów studiów i efektów uczenia. Takie zróżnicowanie pozwala w pełni zaangażować interesariuszy zewnętrznych w proces kształcenia, dzięki czemu studenci zyskują możliwość zapoznania się w praktyce z przyszłym zawodem oraz nabierają doświadczenia.

W składzie Wydziałowej Rady Konsultacyjnej znajdują się przedstawiciele m.in. takich firm i instytucji jak: Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Polmos Białystok S.A., Wodociągi Białostockie sp. z o. o., Ekoton sp. z o. o., Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Białostocki Park Naukowo Technologiczny, Departament Gospodarki Komunalnej UM Białystok, PUHP Lech sp. z o. o. oraz DanLab. Formalnie posiedzenia Rady odbywają się nie rzadziej niż raz w roku, jednak w opinii przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego nieformalnie zdecydowanie częściej. Do kompetencji i zadań Wydziałowej Rady Konsultacyjnej należą: podejmowanie inicjatyw służących poszerzaniu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, opiniowanie organizacji, przebiegu kształcenia i zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy, promowanie kierunku, podejmowanie inicjatyw ułatwiających start zawodowy studentów oraz współpraca z Wydziałem w ramach realizacji grantów i projektów.

Wydziałowa Rada Konsultacyjna przedstawia propozycję zmian na kierunku ekobiznes. Dotyczyła ona przede wszystkim upracticznienia programu zajęć tak, aby umiejętności absolwentów były zgodne z oczekiwaniami rynku pracy. Warto podkreślić, że większość przedstawicieli pracodawców zaangażowana jest w ewaluację programów oraz efektów uczenia się w formie nieformalnej. W opinii pracodawców wynika to z faktu systematycznej współpracy przy realizacji zajęć terenowych, co pozwala na ciągłą wymianę uwag. Przykładem skuteczności zgłaszanych uwag są np. zainicjowanie kierunku ekobiznes, wprowadzenie nowych i modyfikacja starych zajęć terenowych, czy wdrożenie zajęć *system informacji geograficznej*. Ponadto w trakcie ostatnich dwóch lat często poruszany

tematem na Radzie były aspekty bezpieczeństwa studentów i pracowników w trakcie realizacji programu studiów związane z pandemią.

Warto podkreślić, że na wizytowanym kierunku realizowane są również projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych. Jednym z nich był projekt „Kuznia kompetencji studentów Wydziału Biologiczno-Chemicznego UwB” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Był on realizowany od 1.08.2017 r. do 31.07.2020 r. i uczestniczyli w nim także studenci kierunku ekobiznes. Celem projektu było rozwinięcie umiejętności w takich obszarach jak: autoprezentacja, efektywna komunikacja, budowanie zespołu, zarządzanie projektami oraz kreatywne rozwiązywanie problemów zgodnie z metodologią design thinking. Działania w ramach projektu obejmowały: zajęcia warsztatowe, szkolenia językowe oraz zajęcia rozwijające kompetencje zawodowe i informatyczne, które odbywały się z udziałem przedstawicieli instytucji zewnętrznych. Innymi przykładami projektów są: „Spotkajmy się w teatrze natury” (WFOŚiGW w Białymstoku, 2020) i „Eden city, czyli jak zwiększyć bioróżnorodność w miastach i dobre samopoczucie ludzi” (MEiN, 2021), w ramach których studenci Koła Naukowego Biologów uczestniczyli w tworzeniu koncepcji badań rozwijając przy tym swoje kompetencje i umiejętności w zakresie prowadzenia działalności naukowej.

Na wizytowanym kierunku bardzo dobrą opinią cieszą się zajęcia terenowe. Realizowane są one m.in. na takich zajęciach jak: produkt *regionalny*, *biologiczna rekultywacja terenów zdegradowanych*, *gospodarka odpadami*, *ochrona przyrody*, *pomoc publiczna w ekobiznesie*, czy *ekoturystyka*. W ramach zajęć studenci wraz z prowadzącymi organizują wizyty studyjne u lokalnych przedsiębiorców, aby rozszerzyć swoją wiedzę np. z zakresu prowadzenia własnej działalności gospodarczej, tradycji lokalnych, czy promocji produktów ekologicznych. Zapoznają się również z nowoczesnymi rozwiązaniami proekologicznymi: odzyskiwania wody i ciepła, wykrywania radioaktywnych odpadów oraz ochrony przed nieprzyjemnym zapachem. Uzyskana dzięki zajęciom terenowym wiedza pozwala studentom na pozyskanie praktycznych informacji, w jaki sposób państwo realizuje politykę proekologiczną i jakie instrumenty do tego wykorzystuje.

Władze kierunku ekobiznes podkreśliły również duże znaczenie współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego w trakcie przygotowywania prac dyplomowych oraz badań naukowych. Z przedstawionych dokumentów wynika, że w ostatnim roku na kierunku ekobiznes ponad 10% prac dyplomowych była realizowana na zlecenie interesariuszy zewnętrznych. Przykładowymi tematami podjętymi w trakcie badań były: „Turystyka w Narwiańskim Parku Narodowym”, „Inwestycje proekologiczne w gminie Dąbrowa Białostocka w latach 2014-2020”, „Renesans pszczelarstwa – moda czy odpowiedź na globalny kryzys zapylaczy” oraz „Inwestycje proekologiczne w mieście Drohiczyń”. Ponadto w ramach realizowanych zajęć dydaktycznych studenci uczestniczyli w prowadzeniu badań na potrzeby firm. We współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym realizowane są również prace etapowe, wspólne publikacje oraz raporty z badań. Efektem takich działań jest m.in. analiza możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii w województwie podlaskim, opracowanie wystawy Pszczoły i ich rola w przyrodzie (otwarcie nastąpiło w sierpniu 2021 r.), czy też projekt z firmą Biaform S.A. dotyczący wykorzystania surowców drzewnych w Polsce.

Dodatkowo na wizytowanym kierunku cieszy się powodzeniem współpraca z otoczenia społeczno-gospodarczego przy realizacji konferencji, szkoleń certyfikowanych oraz wykładów otwartych. Przykładami tego typu wydarzeń są cykl spotkań wiosennych z przedsiębiorcami, „Odkryj siebie – świadomy rozwój kompetencji”, „Samodzielna działalność gospodarcza – blaski i cienie”, „Akcja płotki”, czy też „Miejskie życie pszczół - poznaj zalety pasieki na terenach zurbanizowanych”.

Na Uniwersytecie Białostockim funkcjonuje Biuro Karier. Jego głównym zadaniem jest wsparcie studentów w wyborze drogi zawodowej. Ten cel jest realizowany poprzez prowadzenie indywidualnego i grupowego doradztwa zawodowego, organizację warsztatów i szkoleń, dostarczanie informacji o rynku pracy i możliwościach podnoszenia kwalifikacji oraz zbieranie i udostępnianie ofert pracy, staży i praktyk zawodowych.

Na wizytowanym kierunku prowadzone są przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Odbývają się one zarówno na poziomie doboru reprezentantów interesariuszy zewnętrznych, jak i konkretnych zajęć. Efektem tego typu działań jest powołanie nowych członków Wydziałowej Rady Konsultacyjnej oraz odpowiedni dobór firm i instytucji przez kierowników zajęć do realizacji np. zajęć terenowych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na kierunku ekobiznes Uniwersytetu w Białymstoku rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi Uczelnia współpracuje jest zgodny z dyscyplinami, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy dla wizytowanego kierunku. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi prowadzona jest systematycznie i przybiera zróżnicowane formy. Przede wszystkim oparta jest ona na realizacji zajęć, zajęć terenowych, praktyk zawodowych i staży oraz udziału w posiedzeniach Wydziałowej Rady Konsultacyjnej. Dodatkowo przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych uczestniczą w opiniowaniu koncepcji kształcenia oraz efektów uczenia się. W trakcie pandemii zostały opracowane procedury, które pozwoliły zachować ciągłość komunikacyjną z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Na wizytowanym kierunku prowadzone są również przeglądy współpracy w celu podniesienia jakości.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie procesu nauczania jest zgodne z koncepcją, celami kształcenia na kierunku ekobiznes i wynika ze Strategii Rozwoju Uczelni na lata 2014 – 2024, a także z misją i strategią rozwoju Wydziału Biologii UwB na lata 2020-2025, który jest odpowiedzialny za kształcenie na kierunku, przy współdziale Wydziału Ekonomii i Finansów. Zgodnie ze strategią rozwoju Wydziału Biologii jednym z trzech głównych jej celów jest umiędzynarodowienie procesu kształcenia realizowane poprzez:

- podnoszenie kompetencji językowych studentów, doktorantów i pracowników,
- uwzględnienie aspektów umiędzynarodowienia w programach studiów,
- umożliwienie wymiany międzynarodowej studentów, doktorantów i pracowników,
- zapewnienie kontaktu środowiska akademickiego z badaczami z zagranicznych jednostek naukowych.

Za realizację celów w zakresie umiędzynarodowienia odpowiedzialne jest Kolegium Dziekańskie wspierane przez pełnomocników dziekana: koordynatorów wydziału ds. programu Erasmus+ oraz koordynatora wydziału ds. studentów non-degree.

W programie studiów na kierunku ekobiznes znajdują się obligatoryjne zajęcia kształtujące kompetencje językowe w zakresie znajomości jednego języka obcego (język angielski, język rosyjski). Zajęcia realizowane są wymiarze 120 godzin w formie lektoratów po 30 godzin w pierwszych czterech semestrach nauki. Przy czym w semestrze 3 i 4 realizowane są zajęcia z języka specjalistycznego. Cele kształcenia ukierunkowane są na nabycie przez studentów umiejętności posługiwania się językiem obcym na poziomie B2 ESOKJ oraz językiem specjalistycznym z zakresu nauk ścisłych i przyrodniczych oraz społecznych. Realizacja tych celów sprzyja odpowiedniemu przygotowaniu studentów do udziału w wymianie międzynarodowej, odbycia praktyki czy wolontariatu za granicą, a także aktywnego udziału w organizowanych przez Uczelnię międzynarodowych seminariach i konferencjach. Studentom kierunku ekobiznes oferowane są również zajęcia do wyboru w dwóch wersjach językowych: polskiej i angielskiej. Są to zajęcia z zakresu dyscypliny ekonomia i finanse (*zarządzanie środowiskiem /Environmental management*) oraz dyscypliny nauk biologicznych: *toksykologia środowiska /Environmental toxicology i ekologia torfowisk /Ecology of peatlands*. Język realizacji zajęć może być deklarowany przez studentów dziekanowi przed rozpoczęciem zajęć lub na pierwszych zajęciach. W roku akademickim 2021/2022 wszystkie zajęcia na kierunku ekobiznes realizowane są w języku polskim. Nauczyciele akademicy zachęcają studentów do korzystania z literatury w językach obcych i jest ona polecana w sylabusach do szeregu zajęć.

Uczelnia oferuje studentom kierunku, kadrze dydaktycznej i administracyjnej szereg aktywności w ramach międzynarodowych programów Erasmus+ oraz programu non-degree. W ramach programu Erasmus+ Wydział Biologii ma podpisanych 30 umów z podmiotami z 21 krajów partnerskich (kraje UE i stowarzyszone, w tym: Ekwador, Indie, Kanada, Wietnam, USA) i 51 umów z instytucjami z 17 krajów na świecie w ramach programu non-degree, które umożliwiają mobilność zagraniczną. Przy czym największa aktywność w tym zakresie dotyczy kadry badawczo-dydaktycznej Wydziału Biologii (w latach 2017-2021 sześciu pracowników prowadziło zajęcia dydaktyczne w zagranicznych uczelniach w ramach programu Erasmus+). Natomiast w przypadku studentów - zgodnie z informacjami uzyskanymi podczas wizytacji - nie są oni zainteresowani wyjazdami na uczelnie zagraniczne. I chociaż studenci kierunku ekobiznes biorą udział w spotkaniach informacyjnych, pytają o procedury rekrutacji, to ostatecznie nie decydują się na złożenie dokumentów. Rekomenduje się zintensyfikowanie działań mających na celu włączenia studentów kierunku ekobiznes w wymianę międzynarodową.

Studentom kierunku oferuje się również możliwości udziału w międzynarodowych seminariach i konferencjach naukowych, a także wykładach naukowców z zagranicznych jednostek badawczych, które odbywają się na Wydziale Biologii, np. w 2019 r. w Stacji Terenowej Wydziału Biologii w Gugnach odbyły się zajęcia terenowe i wykłady dla studentów i pracowników z Van Hall Larenstein University of Applied Sciences (Holandia) oraz konferencja połączona z warsztatami dla grupy ponad osiemdziesięciu specjalistów z Duńskiej Agencji Ochrony Środowiska (Danish Environmental Protection

Agency – Ministry of Environment). Wszystkie przedsięwzięcia w tym zakresie są efektem prowadzonej przez pracowników Wydziału (w tym prowadzących zajęcia na kierunku ekobiznes) szerokiej współpracy z wieloma ośrodkami badawczymi na świecie. Pracownicy naukowo dydaktyczni są zaangażowani w realizację międzynarodowych projektów badawczych jako koordynatorzy lub wykonawcy, aktywnie uczestniczą w zagranicznych konferencjach naukowych, legitymują się licznymi publikacjami w renomowanych czasopismach zagranicznych. Przy czym należy zauważyć, że zaangażowanie Wydziału Ekonomii i Finansów w zakresie umiędzynarodowienia kierunku ekobiznes jest znikome. Rekomenduje się podjęcie działań włączających studentów kierunku ekobiznes w aktywności związane z transferem wiedzy także w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości.

Monitorowanie i systematyczna ocena stopnia umiędzynarodowienia procesu nauczania na kierunku jest dokonywany przez Kolegium Dziekańskie, Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia oraz Kierunkowy Zespół Dydaktyczny – Ekobiznes. Ocena dotyczy skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej pracowników naukowo-dydaktycznych oraz studentów, a jej wyniki są wykorzystywane do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia. W ostatnim okresie Wydział Biologii podjął szereg inicjatyw zachęcających pracowników i studentów do udziału w programach wymiany, m.in. od 01.10.2021 roku zespół koordynatorów programu Erasmus+ został rozszerzony do trzech osób, aby po okresie pandemii zintensyfikować działania w tym zakresie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na kierunku zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia. Są one zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia. Program studiów zawiera obligatoryjne zajęcia kształtujące kompetencje językowe w zakresie znajomości jednego języka obcego, a także zajęcia do wyboru w dwóch wersjach językowych. Wspierana jest także międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich oraz pozostałe aktywności związane z transferem wiedzy. Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

System wsparcia studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, zawodowym, naukowym oraz w wejściu na rynek pracy jest zróżnicowany i stosunkowo dobrze zorganizowany. Uczelnia wspiera studentów na wielu płaszczyznach, jednak z perspektywy studenckiej, jednym z najistotniejszych elementów takiego wsparcia jest współpraca i bieżący kontakt z wykładowcami. Wsparcia we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji udziela studentom Biuro Karier Uniwersytetu w Białymstoku. Mogą tam skorzystać z pomocy doradcy, który wspiera w wytyczaniu ścieżki edukacyjnej i zawodowej i jej realizacji. Biuro organizuje targi pracy oraz organizuje w ciągu całego roku akademickiego wiele spotkań i warsztatów z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego (firmy, urzędy, stowarzyszenia, fundacje). Studenci uzyskują również wsparcie w realizacji aktywności sportowej, artystycznej, organizacyjnej oraz w zakresie przedsiębiorczości. Wsparcie w procesie uczenia się dostosowane jest do potrzeb różnych grup studentów. Studijący rodzice objęci są na Uniwersytecie szczególną pomocą w zakresie możliwości eksternistycznego zaliczania zajęć, korzystania z urlopów, zapomóg związanych z urodzeniem dziecka. Istnieje również możliwość przyznania studentowi indywidualnej organizacji studiów ze względu na aktywność zawodową w czasie studiów.

Szczególnym wsparciem uczelni objęci są studenci z niepełnosprawnością. Na Uniwersytecie funkcjonuje Centrum Wsparcia Studentów i Doktorantów Niepełnosprawnych, które wykonuje szereg zadań związanych z potrzebami osób z niepełnosprawnością. Pomocni są także Pełnomocnik Rektora ds. osób niepełnosprawnych oraz na Wydziale Biologii – Pełnomocnik dziekana ds. studentów z niepełnosprawnościami. Prodziekan ds. studenckich wraz z Pełnomocnikiem służą pomocą studentom z niepełnosprawnościami w dostosowaniu programu do ich indywidualnych potrzeb i ograniczeń. We wsparcie osób z niepełnosprawnościami zaangażowany jest też opiekun roku. Budynek Wydziału Biologii jest w pełni przystosowany dla studentów z niepełnosprawnościami. W salach wykładowych są przygotowane miejsca dla studentów poruszających się na wózkach inwalidzkich. Funkcjonuje w budynku winda, automatyczne drzwi wejściowe, obniżone blaty w szatni, kabiny w toaletach dla osób z niepełnosprawnościami, a także specjalne łóżko w łazience do samodzielnego dializowania. Biblioteka Wydziału Biologii posiada jedno stanowisko pracy dla osób niedowidzących. Wszystkie pomieszczenia na Wydziale zostały opatrzone w tabliczki z napisami w alfabecie Braille’a.

Studenci mają prawo do stypendium socjalnego. Student z niepełnosprawnością otrzymuje stypendium w wysokości uzależnionej od stopnia niepełnosprawności. Na Uczelni rozwijany jest system motywowania studentów do osiągania lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposoby wsparcia studentów wybitnych. Studenci mogą ubiegać się o stypendium rektora oraz stypendium ministra za znaczące osiągnięcia. Dziekan Wydziału Biologii funduje także nagrodę dla najlepszego absolwenta studiów I stopnia. Dyplomy honorowe przyznane są przez JM Rektora dla najlepszych absolwentów. W sytuacji losowej student może skorzystać z zapomogi. Studenci mają możliwość zgłaszania do władz Uczelni postulatów dotyczących programów studiów i spraw związanych z procesem uczenia się oraz warunkami socjalno-bytowymi, wyrażania opinii o zajęciach dydaktycznych oraz o pracy osób je prowadzących. Studenci mają możliwość wyjazdów terenowych, podczas których zdobywają dodatkowe kompetencje oraz rozwijają umiejętności, niemożliwe do uzyskania podczas standardowych zajęć. W roku akademickim 2021/2022 studentom pierwszych roczników, w tym I roku kierunku ekobiznes z organizowane zostały zajęcia wyrównawcze, finansowane przez MNiE oraz ogólnouczelniany wykład „Jak dobrze studiować?” Wniosek student może złożyć na piśmie do dziekanatu lub bezpośrednio do dziekana wydziału, student informowany jest

o rozstrzygnięciu. Studenci mogą również indywidualnie lub zespołowo składać skargi i wnioski w formie ustnej. Najczęściej sprawy zgłaszane ustnie rozwiązywane są natychmiastowo, a jeżeli jest taka konieczność wdrażany jest tryb formalny – pisemny.

Uniwersytet podejmuje działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa studentów oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy, a także reaguje w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy ofiarom. Podczas spotkań dla pierwszego roku, studenci informowani są o procedurach, których należy przestrzegać w przypadkach min. Dyskryminacji. Studenci podczas organizowanych na Uczelni spotkań zapoznawani są również z działaniami, jakie należy podjąć w zakresie ochrony swojego bezpieczeństwa na Uniwersytecie.

Bieżącą obsługą administracyjną zajmuje się przede wszystkim Dziekanat Wydziału. Pracownicy administracji to wysokokwalifikowane kadry legitymujące się w większości wyższym wykształceniem, umiejętnościami i kwalifikacjami pozwalającymi na obsługę studentów na wysokim poziomie. Do obsługi studentów cudzoziemców wydelegowani są pracownicy biegle posługujący się językiem angielskim. Pracownicy mają jasno określone zadania, a studenci otrzymują czytelne informacje dotyczące miejsca i sposobu załatwienia spraw. Dziekanat jest czynny trzy dni w tygodniu. Na Wydziale funkcjonuje Wydziałowy Samorząd Studencki. Przy współpracy z władzami Uczelni organizowane są liczne wydarzenia kulturalne, charytatywne, artystyczne i integracyjne, oferujące samorządowi możliwość aktywnego wpływania na lokalne środowisko studenckie uczelni. Uczelnia aktywnie wspiera samorząd studencki poprzez wsparcie finansowe oraz organizacyjne. Kolegium Dziekańskie regularnie spotyka się z przedstawicielami Rady Samorządu Studentów WB. Liczne projekty samorządu studenckiego są realizowane przy współpracy z instytucjami uczelnianymi. Ocena systemu wsparcia i motywowania dydaktycznego dokonywana jest częściowo za pośrednictwem anonimowych ankiet studenckich. Studencka ocena prowadzonych zajęć ma wpływ na ocenę okresową pracownika, dodatkowo zgłaszane przez studentów wnioski i opinie stanowią dla pracowników oraz władz wydziału wskazówki w zakresie doskonalenia metod pracy. Monitorowanie, ocena i doskonalenie systemu wsparcia studentów UwB dokonywane jest również na bieżąco na podstawie zwrotnej informacji płynącej od studentów. W proces ten zaangażowana jest Prodziekan ds. Studenckich. Przedstawiciele studentów zgłaszają również ich postulaty na Radzie Wydziału oraz Wydziałowych Zespołach min.: jakości kształcenia czy dydaktycznym, w których mają swoich reprezentantów. Wydział zapewnia wsparcie studentom w zakresie form kształcenia na odległość. Na stronie internetowej Wydziału w zakładce. Nauczanie zdalne udostępniona są elektroniczne instrukcje dla studentów użytkowników platform e-learningowych EduPortal i MS Teams.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowania do prowadzenia

działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich. Uczelnia wspiera studentów w osiągnięciu wysokiej średniej. Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących. Na kierunku odbywają się zajęcia fakultatywne, które pomagają rozwijać się studentom w różnych kierunkach.

Studenci są świadomymi uczestnikami procesu kształcenia, włączają się w proces zapewniania, jakości kształcenia. Obsługa administracyjna jest dostępna w dogodny dla studentów sposób. Do potrzeb studentów podchodzi się indywidualnie, zachowując określone procedury. Studenci mają zapewniony stały dostęp do niezbędnego w procesie kształcenia sprzętu. Uczelnia wspiera materialnie i pozamaterialnie samorząd i organizacje studenckie.

Na UwB stosowane są uczelniane, materialne i pozamaterialne, instrumenty oddziaływania na studentów kierunku, mające na celu motywowanie ich do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacja o studiach jest dostępna publicznie dla szerokiego grona odbiorców. Główną platformą przekazywania informacji są dedykowane strony internetowe. Sposób ich udostępnienia gwarantuje łatwość zapoznania się z jej treścią. Nie występują ograniczenia związane z miejscem, czasem, oprogramowaniem i sprzętem wykorzystywanym przez odbiorców. Strona internetowa uczelni dostosowana jest pod kątem osób z niepełnosprawnościami. Istnieje możliwość powiększenia czcionki, jednak zauważyć należy, że na stronie nie ma możliwości zmiany kontrastu, dlatego rekomenduje się uzupełnienie stron internetowej o tą funkcjonalność. Na uznanie zasługuje możliwość połączenia się z tłumaczem języka migowego. Strona dostępna jest w kilku językach obcych. Informacja na temat działań podejmowanych w Uczelni dostępne są także na BIP. Informacja o studiach obejmuje cele kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia, kryteria kwalifikacji kandydatów, opis procesu nauczania oraz charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się. Ocena uznawania efektów uczenia się obejmuje zasady dyplomowania, przyznawane tytuły zawodowe, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się. Prowadzone jest monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości oraz kompleksowości informacji o studiach. Monitorowanie obejmuje także zgodność informacji o studiach z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym kandydatów na studia, studentów oraz pracowników. Studenci przedstawiają swoją ocenę jakości informacji o studiach w ankietach. Wyniki tego procesu są wykorzystywane do doskonalenia dostępności i jakości informacji o studiach. Opinie różnych grup

interesariuszy mają wpływ na zmiany dokonywane na stronie internetowej Instytutu Politologii. Na Uczelni funkcjonuje ogólnodostępna sieć WI-FI. Prowadzone jest monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości oraz kompleksowości informacji o studiach. Monitorowanie obejmuje także zgodność informacji o studiach z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym kandydatów na studia, studentów oraz pracowników. Jakość informacji o studiach podlega systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących. Prowadzone jest monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, np. w zakresie oczekiwanej przez odbiorców szczegółowości informacji lub sposobu jej prezentacji, a wyniki monitorowania są wykorzystywane do doskonalenia dostępności i jakości informacji o studiach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów. Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Uniwersytet w Białymstoku, a przez to oceniany kierunek, posiada wypracowane procedury, normujące funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz jego doskonalenie, które są zgodne ze strategią jednostki, polityką jakości oraz powszechnie obowiązującymi przepisami prawa. Realizacja polityki jakości kształcenia na Wydziale Biologii odbywa się na podstawie Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku. Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Biologii jest tworzony przez następujące podmioty: Kolegium Dziekańskie, Radę Wydziału Biologii, Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia oraz kierunkowe zespoły dydaktyczne (w tym Kierunkowy

Zespół Dydaktyczny - Ekobiznes), Wydziałową Radę Konsultacyjną ds. koncepcji kształcenia i przedstawicieli Rady Samorządu Studenckiego Wydziału Biologii. W procesie tym uczestniczą również pracodawcy, nauczyciele akademicy, studenci i doktoranci. Dziekan sprawuje ogólny nadzór nad realizacją procesu kształcenia na Wydziale Biologii oraz podejmuje decyzje we wszystkich niezastrzeżonych dla innych organów sprawach studenckich, związanych z przebiegiem studiów na Wydziale. Nadzór nad realizacją programu studiów sprawuje prodziekan ds. studenckich.

Kolegium Dziekańskie w skład, którego oprócz dziekana wchodzi prodziekan ds. nauki, prodziekan ds. rozwoju i prodziekan ds. studenckich jest ciałem opiniotawczo-doradczym i wspiera dziekana w realizacji jego obowiązków, analizuje sprawozdania przygotowane przez Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia oraz podejmuje przedsięwzięcia zmierzające do podniesienia jakości kształcenia w jednostce. Rada Wydziału realizuje określone przez Senat wytyczne dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych w sprawach uchwalania programów studiów.

Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia jest powoływany na czteroletnią kadencję przez Dziekana Wydziału i odpowiada za funkcjonowanie Wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia, realizując zadania wynikające z przepisów ustawowych. Do jego zadań należy w szczególności, opracowanie w porozumieniu ze studentami, doktorantami oraz pracownikami Wydziału, polityki jakości kształcenia i dostosowanie jej do misji i strategii rozwoju Wydziału i Uniwersytetu, opracowanie, wdrożenie i monitorowanie skuteczności procedur Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia stosownie do potrzeb i możliwości Wydziału. Zespół ds. jakości kształcenia współpracuje również z przedstawicielami Polskiej Komisji Akredytacyjnej, Pełnomocnikiem rektora ds. jakości kształcenia oraz z Uczelnianym zespołem ds. jakości kształcenia, prorektorem właściwym ds. kształcenia oraz Senacką komisją ds. kształcenia. Doskonalenie jakości kształcenia na Wydziale Biologii jest procesem wieloetapowym i cyklicznym.

Zatwierdzanie oraz wszelkie zmiany w programie studiów dokonują się w sposób formalny, w oparciu o przyjęte wcześniej procedury.

Aktualnie na kierunku ekobiznes realizowane są trzy programy studiów, w trakcie ich realizacji nastąpiło szereg zmian w programach studiów:

1. Zmiany w programie studiów dokonane w 2019 roku wynikały z dostosowania programu do zmian w przepisach dotyczących studiów. Z konieczności przypisania kierunku do jednej z dyscyplin – nauk biologicznych, zwiększono liczbę zajęć z dyscypliny nauki biologiczne kosztem zajęć z dyscypliny nauki chemiczne, tak by liczba punktów ECTS w naukach biologicznych wynosiła powyżej 50%. Część zajęć została przypisana do bloków zajęć do wyboru (powstało 17 bloków w miejsce 11 bloków w początkowym programie), tak by zapewnić odpowiedni procent zajęć do wyboru oraz wprowadzono do programu studiów obowiązkowe zajęcia z WF w wymiarze 60 godzin w pierwszych dwóch semestrach studiów (zgodnie z Rozporządzeniem MNiSW z dnia 27.09.2018 roku w sprawie studiów).
2. Zmiany w programie studiów dokonane w 2020 roku wynikały z ujednolicenia systemu dyplomowania na kierunkach prowadzonych przez Wydział Biologii: zwiększono liczbę godzin pracowni dyplomowej z 75 do 90 godz. i seminarium dyplomowego z 30 do 60 godzin, co miało na celu zwiększenie godzin służących przygotowaniu pracy licencjackiej, kontaktu z promotorem i lepsze przygotowanie studentów do egzaminu dyplomowego.
3. Modyfikacja, która została dokonana w programie studiów w 2021 roku polegała na usunięciu z planu studiów nazw zajęć wpisanych do poszczególnych grup zajęć do wyboru, z zachowaniem

umiejscowienia danego bloku przedmiotów w dyscyplinie nauki biologiczne lub ekonomia i finanse. Zmiana pozwoliła na rozszerzenie zestawu zajęć fakultatywnych, dostosowanie do potrzeb i zainteresowań studentów oraz możliwości kadrowych wydziału w danym roku akademickim.

4. Ostatnia modyfikacja programu studiów została przeprowadzona w 2022 roku. Polegała na doprecyzowaniu efektów uczenia się zgodnie z opisem charakterystyki dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji, weryfikacji liczby punktów ECTS przypisanych poszczególnym zajęciom, z uwzględnieniem prawidłowego zaplanowania godzin kontaktowych i nakładu pracy własnej studenta oraz przesunięciu realizacji zajęć do wyboru od semestru 3. Program studiów będzie obowiązywał studentów rozpoczynających kształcenie od roku akademickiego 2022/2023.

W związku z sytuacją pandemiczną zarówno na Uczelni jak i na ocenianym kierunku wdrożono w zwiększonym zakresie kształcenie na odległość. Jednak z uwagi na niezbyt liczne grupy studentów na poszczególnych zajęciach na kierunku ekobiznes zdecydowano się na prowadzenie zajęć tradycyjnymi metodami z zachowaniem przepisów sanitarnych. Z tego powodu liczba zajęć prowadzona wirtualnie była stosunkowo niska.

Sposób przyjmowania kandydatów na studia, który odbywa się w sposób sformalizowany należy uznać za prawidłowy.

Zespół oceniający zgłosił szereg zastrzeżeń co do jakości prac dyplomowych, z których większość w ocenie zespołu nie spełniała warunku pracy dyplomowej. Trudno było określić charakter tych prac, nie były to prace oparte na badaniach studentów, ale też nie były to prace o charakterze przeglądowym, jakie zwykle są przygotowywane przez studentów I stopnia studiów. Stwierdzono też błędy formalne w dokumentacji (np. rozbieżność tytułów w pracy i recenzjach). Trzy formy wykorzystywane w procesie dyplomowania (praca dyplomowa, test i prezentacja na seminarium) i stanowiące podstawę oceny końcowej, bez właściwej dokumentacji (nie mieliśmy wglądu w oceny prezentacji na seminarium) utrudniają ocenę, czy końcowa weryfikacja efektów uczenia jest skuteczna.

W regulaminie prac dyplomowych ujęto, że praca licencjacka na kierunku ekobiznes musi być wykonana w zakresie nauk biologicznych lub ekonomii i finansów, gdyż zdecydowana większość efektów uczenia się (punktów ECTS) jest uzyskiwana przez absolwenta w tych dwóch dyscyplinach. Kierunek przypisany jest do dyscypliny nauki biologiczne. W ocenie zespołu oceniającego praca dyplomowa powinna łączyć obie te dyscypliny. Napisanie pracy z tylko zakresu biologii lub ekonomii nie oddaje w żaden sposób specyfiki kierunku.

Ocena programu studiów jest prowadzona w sposób systematyczny i opiera się na miarodajnych źródłach. Dobrą praktyką jest tutaj zastosowanie kryterium dolnego progu liczby ankiet (25%) od którego wyniki ankiet studentów brane są pod uwagę w ocenie okresowej pracowników.

Studenci oceniają nauczycieli akademickich na drodze elektronicznej poprzez wykorzystanie systemu USOS. Badania są anonimowe i dobrowolne, prowadzone zgodnie z wytycznymi Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. Prodziekan ds. studenckich zachęca studentów do udziału w badaniach ankietowych, również Rada Samorządu Studentów oraz prowadzący zajęcia przypominają o wypełnieniu ankiet. Następnie, upoważniony przez Dziekana pracownik dokonuje generowania danych z systemu USOS i ich przygotowania statystycznego. Szczegółowe wyniki badania ankietowego udostępniane są pracownikom w systemie USOS z końcem semestru letniego. Uzyskane wyniki badań nauczycieli są dołączane do dokumentacji składanej przez pracownika do oceny okresowej. Wyniki tej analizy, zawierające strukturę ocen uzyskanych przez

nauczycieli akademickich Wydziału, przegląd uwag studentów co do programu nauczania oraz jakości prowadzenia zajęć przez kadre, zgodności realizowanych treści z informacjami zawartymi w sylabusach są omawiane na zebraniu Wydziałowego zespołu ds. jakości kształcenia oraz na posiedzeniu Kolegium Dziekańskiego. Szczegółowe wyniki pracowników są przekazywane kierownikom Katedr, którzy organizują pracę dydaktyczną w ramach katedr. Ogólne wyniki dotyczące oceny nauczycieli w poszczególnych katedrach są przedstawiane przez prodziekana ds. studenckich na posiedzeniu Rady Wydziału. Nauczyciele akademicy w przypadku otrzymywania komentarzy wskazujących na poważne nieprawidłowości składają wyjaśnienia prodziekanowi ds. studenckich. W uzasadnionych przypadkach Dziekan, w porozumieniu z kierownikiem Katedry, podejmuje działania zaradcze, uzależnione od zgłoszonych przez studentów zastrzeżeń oraz wyjaśnień uzyskanych od nauczyciela akademickiego, np. dodatkowe hospitacje zgodnie z obowiązującymi procedurami, prowadzące do ustalenia przyczyn problemów, doradztwo merytoryczne bardziej doświadczonych nauczycieli akademickich, i in.

Wyniki ankiet są przechowywane w formie elektronicznej w systemie USOS i w dokumentacji oceny pracownika, zgodnie z regulaminem przechowywania dokumentacji na Uniwersytecie w Białymstoku.

Jeśli w ankietach pojawiają się uwagi do programu studiów są one analizowane pod względem zasadności wprowadzenia ewentualnych zmian przez Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia, Kierunkowy Zespół Dydaktyczny – Ekobiznes oraz Kolegium Dziekańskie.

Uwagi odnośnie programu studiów mogą składać przedstawiciele studentów na posiedzeniach zespołów i rad, których są członkami: Rady Wydziału, Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, Kierunkowego Zespołu Dydaktycznego – Ekobiznes lub bezpośrednio prodziekanowi ds. studenckich, w czasie jego dyżurów dziekańskich. Wszystkie uwagi są szczegółowo analizowane przez Kolegium Dziekańskie i odpowiednie zespoły.

Zarówno studenci jak i interesariusze zewnętrzni biorą udział w ocenie programu studiów. Zwłaszcza głosy tych ostatnich były brane pod uwagę przy konstruowaniu i rekonstrukcji programu studiów na kierunku ekobiznes.

Przedstawiciele Wydziałowej Rady Konsultacyjnej przy Wydziale Biologiczno-Chemicznym opiniowali program kierunku ekobiznes przed jego utworzeniem w roku 2017. Członkowie Rady sugerowali zmiany w treściach kształcenia niektórych zajęciach tak by uwzględniały one zagadnienia związane z umiędzynarodowieniem, środkami unijnymi oraz inkubatorem przedsiębiorczości. Sugerowano także możliwość dopuszczenia pracy licencjackiej na tym kierunku w formie biznes planu czy też wprowadzenie dodatkowych zajęć z języka obcego przez cały okres studiów.

Na posiedzeniu Wydziałowej Rady Konsultacyjnej ds. koncepcji kształcenia w dniu 20.01.2022, na której dyskutowano m.in. nad perspektywami rozwoju kierunków prowadzonych przez Wydział, wyrażono opinię, że konieczne jest utrzymanie kierunku ekobiznes i utworzenie studiów niestacjonarnych w tym zakresie. Władze dziekańskie Wydziału Biologii i Wydziału Ekonomii i Finansów podjęły rozmowy i przygotowania do utworzenia tej formy kształcenia na II stopniu.

Ważnym głosem ze strony interesariuszy zewnętrznych są opinie opiekunów praktyk zawodowych z ramienia instytucji przyjmujących praktykantów, którzy wskazują stopień merytorycznego przygotowania studentów do wejścia na rynek pracy. Jednymi z powtarzających się sugestii zgłaszanych przez pracodawców po realizacji praktyk zawodowych studentów ekobiznesu jest położenie większego nacisku na umiejętności praktyczne, celem lepszego dostosowania do potrzeb rynku pracy. Wydział stara się, aby w roku akademickim 2021/2022 wszystkie zajęcia praktyczne

(laboratoryjne i terenowe) odbyły się stacjonarnie, a oferta zajęć terenowych była ciekawa i pozwoliła na praktyczne zapoznanie się studentów z proekologicznymi rozwiązaniami gospodarki regionu.

„Badania Losów Absolwentów”, jest przygotowywane i realizowane cyklicznie przez Biuro Karier Uniwersytetu w Białymstoku. Ich celem jest pozyskanie opinii, jakie jest zatrudnienie i jakimi pracownikami są absolwenci Uniwersytetu w Białymstoku, w tym absolwenci kierunku ekobiznes. Jak wynika z tych badań ważną rolę w podejmowaniu pracy w przyszłości odgrywają praktyki zawodowe. Z tego powodu na Wydziale Biologii szczególną uwagę przykładą się do dbałości o realizację praktyk zawodowych, które są ujęte także w programie studiów kierunku ekobiznes.

Pracodawcy u absolwentów bardzo wysoko oceniają posiadane umiejętności miękkie, rozumiane jako zbiór cech i umiejętności, których uczymy się w toku całego życia – pracując indywidualnie i w grupie, przyjmując różne zadania i role. Wydział dużą uwagę przykładą do organizowania spotkań i szkoleń, które pozwalają na doskonalenie umiejętności miękkich. W przeprowadzonym w okresie pandemii (2021 rok) badaniu pracodawcy dość dobrze oceniają absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku jako potencjalnych pracowników. Widzą ich atuty, jeśli chodzi o posiadane umiejętności, a także wiedzę, którą wynieśli ze studiów. Mają świadomość także istniejących braków, które jednak można zniwelować podczas zajmowanego stanowiska i wykonywania obowiązków z nim związanych.

Badanie pokazało, iż 4% absolwentów kierunku jest zatrudnionych. Ze względu na to, że większość absolwentów podejmuje studia II stopnia na innym kierunku (Wydział nie prowadzi kierunku ekobiznes na drugim stopniu studiów), w ankietach traktowani są jako absolwenci kierunku ekonomia, zarządzanie lub biologia. Pewnym mankamentem jest niedostępność kompletnych danych wynikająca z niewielkiej liczby wypełnionych ankiet co uniemożliwia dokonanie dogłębnej analizy karier zawodowych absolwentów. Wydział podejmuje wysiłki na rzecz zwiększania udziału absolwentów w badaniu, dzięki czemu możliwe będzie zachowanie jego reprezentatywności. Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia przeprowadza ankietę absolwenta, lecz zwrotność ankiet wśród absolwentów kierunku, którzy nie podejmują studiów na Uniwersytecie w Białymstoku jest niestety bardzo niewielka.

Jakość kształcenia na kierunku ekobiznes formalnie jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie. W wyniku tych ocen kilkakrotnie były modyfikowane programy studiów, w celu podniesienia jakości kształcenia. Nie mniej warto zwrócić większą uwagę na propozycje zgłaszane przez pracodawców, co z pewnością przyczyni się do podniesienia jakości kształcenia i znajdzie odbicie w lepszym przygotowaniu absolwentów do pracy zawodowej.

.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Podstawy formalne funkcjonowania polityki jakości w odniesieniu do projektowania, zatwierdzania i monitorowania, przeglądu i doskonalenia programu studiów zostały przygotowane prawidłowo. Jednak w praktyce nie wszystkie założenia są realizowane. Liczne uchybienia stwierdzone przez zespół oceniający w trakcie wizytacji w procesie dyplomowania dowodzą, że konieczna jest zwiększona kontrola zarówno tematyki prac dyplomowych, ich poziomu merytorycznego oraz procesu dokumentowania egzaminu końcowego. Jakkolwiek formalnie polityka jakości obejmuje analizę

wszystkich aspektów spełniania standardów jakości kształcenia, to w rzeczywistości działania gremiów zajmujących się jakością, we wskazanych w poszczególnych kryteriach uchybieniach, nie są do końca skuteczne.

Polityka jakości powinna uwzględniać zgodność problematyki naukowej i dorobku pracowników z tematyką prowadzonych zajęć. Obecnie nie zawsze obsada zajęć jest prawidłowa (patrz kryterium 4).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Określenie limitu zwrotności ankiet studentów na 25% jako wartości granicznej od której wyniki ankiet mogą być brane pod uwagę przy ocenie okresowej pracowników. Pozwala to eliminować pojedyncze głosy o skrajnych ocenach (pozytywnej lub negatywnej).

Zalecenia

1. Konieczność regularnej kontroli procesu dyplomowania, a w szczególności jakości oraz tematyki prac dyplomowych i procesu dokumentacji przebiegu egzaminu końcowego. Nieprawidłowości w procesie dyplomowania stwierdzone w trakcie wizytacji przez zespół oceniający dowodzą nieskuteczności polityki jakości na wizytowanym kierunku w tym względzie.
2. Konieczne jest uściślenie zasad obowiązujących przy przydzielaniu prowadzenia określonych zajęć pracownikom, uwzględniających ich dorobek i doświadczenie w tematyce zajęć. Zakwestionowanie obsady znaczniej liczby zajęć dowodzi braku skuteczności polityki jakości w tym względzie.

5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Kierunek ekobiznes nie był oceniany przez Polską Komisję Akredytacyjną - bieżąca ocena programowa jest przeprowadzana po raz pierwszy.